

Gregor. Horstl D. Dissertationes medicae tres, De natura amoris, De natura thermarum, De causis similitudinis et dissimilitudinis in foetu, respectu parentum : antehac in Academia Gissensi propositae et discussae, quibus annexae sunt resolutiones illustrium quarundam quaestionum medicarum.

Contributors

Horst, Gregor, 1578-1636.
Chemlin, Kaspar
Hempel, Johann, active 1611-1614.
Justus Liebig-Universität Giessen.

Publication/Creation

Marpurgi : Ex officina typographica Casparis Chemlini, M. DC. XXVII.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/avh3zatk>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

GREGOR. HORSTI D.

DISSERTATIONES MEDICÆ

TRES,

De

NATURA AMORIS,
DE NATURA THERMA-
RUM, DE CAUSIS SIMILITUDINIS
ET DISSIMILITUDINIS IN FOETU,
respectu parentum,

*ANTEHAC IN ACADEMIA
GISSENSI PROPOSITÆ ET
discussæ,*

Quibus annexæ sunt resolutiones illustrium quarundam
quæstionum medicarum.

MARPURGI, Duplica

Ex Officina Typographica Casparis Chemlini,

M. DC. XXVII.

7

BRITISH MUSEUM
SALE DUPLICATE
1787

ms. 106

R E C T O R

ACADEMIÆ GISSENÆ,

PETRUS FRIDERUS MIN-
DANUS, J. U. D. ET PROFES-
SOR, LECTURIS S.

Non ita pridem, post novi Collegii Academici conse-
crationem, in inclita facultate Juridica Doctoralem
trium praeantissimorum virorum S. Themidos sa-
cerdotum promotionem habuimus: cui paucis post
diebus in celeberrima facultate Philosophica publicus solennis a-
ctus successit: quo octo decem ornatissimis juvenibus, & tredecim
quidem prioribus Magisterii, reliquis verò quinq; Baccalureatus
gradu & honores collati. Sed non sine singulari clementissimãq;
aeterni Numinis gratia (præter SS. Theologie, quos ad venturos, &
adesse intelligimus Candidatos) Gratióssima, itidemq; Celeberrima
nunc jam facultas Medica, tres, genere & virtute præantissi-
mos, Machaonica artis athletas, Dn. Ludovicum Jungerman-
num Lipsiensem, Dn. M. Melchiorem Schonwelderum
Aurimontanum P. L. & Dn. Christophorum Bilitzerum
Neostadiensem Silesios, producit: Quin & nos, totius Acade-
mici Senatus unanimi approbatione publicè eos designamus, nomi-
namus, salutamusq; dignissimos, quibus (ob reclusa maximisq; &
indefessis studiis, laboribus, & peregrinationibus, cum Musarum,
tum totius Philosophiæ, & ipsius naturæ penetrata mysteria) sum-
mi, ab ipso etiam Apolline, tum AEsculapio, vel & Hippocrate, ho-
nores & tituli decernantur, conferantur. Præsertim, quod non in

solo pulvere velotio aut dida luxu's cujusdam Jovis delitescere
voluerint, sed & in aere versari, ac in certaminibus Academicis
Olympicis illis longè majoribus, hoc est, disputando, respondendoq;
se ostendere, practicam manum adhibere, & juxta Homerici istius
Herois elogium excellentes, in variis nationibus viros, pernoscere
eorumq; mores, & scientias combibere allaborarint. Quis enim
ignorat Dn. Ludovicum Jungermannum, singularem rei Bo-
tanices indagatorem, sive, ut Plinius ait, herbarium esse, & quidem
compluribus jam annis? adeò ut ei antehac, publico stipendio, cura
& cultura horti Accademici, integro biennio commendata fuerit:
ejusq; rei, ut & totius artis Medicae non in hac tantum, sed & aliis
celebrioribus Germania Academiis magnam sibi laudem compara-
vit. Quomodo & Dn. M. Melchior Schonwelderus P.L.
summam & summè quidem in omni re literaria necessariam Phi-
losophiæ in eo comprobavit, quod eum præter Germania, in omni-
jugis artibus, virtutibus, scientiis nulli gentium secunda, etiam
Gallia, Anglia, Polonia, tum facta ad Germanos populares suos re-
meatione, etiam Belgia viros omnium facultatum præclaros vide-
re, salutare & cum iis, præsertim suæ professionis qui essent, confer-
re, & sic omnem discendirationem inire & proficui non tæduerit.
Vnde ei utriusq;, tam Chymica (ut nunc vocatur, & maximum
sepè, quod expertus testor, sui usum habet) quam Galenicae Medi-
cinae scientia, admodum præclara contigit. Cui cum aliis quoque
ejus competitoribus Anatomicen singulari curâ adjunxit. Neque
enim minori studio & Dn. Christophorum Bilitzerum (ordi-
ne quidem tertium, sed Sorte omnibus citra ullum eruditionis
aut virtutis (cujusq; præjudicium ita locatis) flagrasse, quâ publicè,
quâ privatim & in secretioribus congressibus comperii sumus.
Tum & illud, nos omnes, cum primis verò huic Academiae addi-
ctos, tanquam præclarum grati animi symbolum collaudare decet:
Quod etsi post patrias scholas, Bohemia, Polonia, & in Germania,
Francofurtanam, Wittebergensem, nostram Giessenam, Mar-
purgen-

purgenssem, Academias inviserit: ad hanc ipsam tamen (licet omnibus ubiq; acceptissimus fuerit) reverti, & in ea, veluti longè omnium sibi gratissimâ optimarum artium, linguarum & disciplinarum officina summum laboris meritiq; Reg. Cæsar. petere, auferreq; voluerit. At verò ne longius eamus, Academici hujus actus, diem quartam Aprilis, D. Ambrosio sacrum, futurum nempe diem Jovis, denunciamus: ubi auctoritate Cæsarea & Principali, ex Collegii Medici decreto, in solenni Auditorio novo, Promotore ritè designato, viro Clarissimo, Dn. GREGORIO HORSTIO, Philosophiæ & Medicinæ Doctore & Professore ordinario, tres isti Dnn. Candidati pro meritis honoribus afficientur. Ad actum ergò istum panegyricum omnes Proceres ac cives Academicos, tum omnes alios Academiae hujus nostrae fautores & amicos, non modo ad conspectandum, sed etiam ad JEHOVÆ sacrum nomen invocandum, invitamus: ut scilicet divinæ ejus & omnipotentis clementiæ placeat, non solum hunc actum, ad suam gloriam, Ecclesiæ & Reipublicæ incrementum, Dominorumq; Candidatorum multorumq; aliorum salutem dirigere, sed & in posterum Illustrissimum Principem & Dominum, Dn. LUDOVICUM, Hassorum Cattorumque Ducem &c. totamq; Provinciam nostram cum hac ACADEMIA & Republica, totoq; adeo Romano Imperio & Christiano orbe, sibi quam commendatissimum habere dignetur. P. P. sub sigillo Academiae.

XXXI. Martii M. DC. XI.

A 3

Gregoriâ

Gregorii Horstii D.

D I S S E R T A T I O

D E

NATURA AMORIS.

NECONSUE TUM penitus & admirandum
esset toti huic auditorio, si quis vel ex hoc
suggesto, vel alibi verba faciens, omnium
odiis jam dudum expositus, ad eoque cun-
ctis invisus, auditores nihilominus habe-
ret frequentes, eorumque benevolentiam
& attentionem protinus & improvisò consequeretur: est
enim, nescio quæ, nobis innata iudicii imbecillitas, quâ
adversariorum opera, licet per se laudabilia, vituperamus,
reijcimus, contemnimus. Verùm ab admiratione statim
omnes quiescerent, simul ac intelligerent, Oratorem il-
lum, paulò ante quum in concionem descenderet, cum
omnibus redisse in gratiam, eorumque mutuum amo-
rem sibi præter multorum spem & opinionem conciliasse,
ita ut omnia utrinque acta, transacta, sepulta. Tanta vis
est, Auditores, omnium ordinum lectissimi, Amoris, qui
domat affectus ferocissimos, copulat diversissimos, jungit
inimicissimos, ita ut Leo Bizantius legatus, populo Athe-
niensi tamultuanti pacem suaturus, postquam obesa sua
constitutione, & naturali quadam corporis mole insolitâ
plebeis risum moveret, scitè doctèq; responderet: ecquid
ridetis; viri Athenienses: mihi quidem venter prægrandis
est,

*hiloftra-
tes in so-
bistis.*

est, at uxorem si conspiceretis meam, mulierem videretis longè pinguiſſimam: tales ac tantos, cum ſumus concordēs, mutuoq; amore fruimur, parvus admodum lectus capit, discordēs verò ne tota quidem civitas. Dictum profectò egregium & loco & tempori mirum in modum accommodatum. Ut enim odium cauſa eſt diſſolutionis, ita amor animos, cætuſque hominum copulat diſſentientes: conciliat, diuerſos conjungit & unit. Hinc rectè Poëta: *Horat.*

Felices ter & amplius:

Quos irrupta tenet copula, nec malis

Divulſus querimoniis

Supremâ citius ſolvat amor die!

Non autem amor uniſmodi eſt, quam ob cauſam latiffimus diſſerendi campus ſeſe offert, ubi in amæniffima Muſarum vireta divertimus, ut inenarrabili varietate ex floribus paſſim creſcentibus coronas conficiamus, non ſolum ornatus gratia, ſed ut fragrantia ſua nos reficiant & appetitum noſtrum cognoſcendi mirâ ſuavitate impleant. Quocirca cum pro more Academico dicendi partes hoc tempore, atq; hoc loco mihi commiſſæ ſint, argumentum hoc minimè alienum, ſed huic inſtituto accommodatiſſimum eſſe judico, cum quod à Medica Profeſſione Amoris tractatio excludi nequeat, tum quod vix inveniatur materia, quæ tot præſtantiffimis ingeniis præſentibus, diuerſis tamen ſtudiorum generibus dicatis una eademque ratione magis placere poſſit. Vos autem, Magnifice Dn. Rector, Viri Strenui, Reverendi, Conſultiſſimi, Excellentiſſimi, Clariffimi, Prudentiffimi, Juvenes Nobiliſ. Doctiſſimiq; per officioſè & amanter peto, ut amabili favore voſ amantem de natura Amoris Philoſophicè & Medicè diſſerentem audiatis.

Nullus eſt appetitus, nullum eſt deſiderium, in quo non præ-

nomine
oris.

præstantissimi quique Scriptores vocabulò Amori fre juẽ-
tissimè utantur: imò tanta est vocis hujus dulcedo in auri-
bus hominum, ut sanctissimi Patres, summiq; Theologi res
sacras tractando ab eadem abstinere nequeant, unde *Igna-
tius* Amorem suum crucifixum dicit. *D. Hieron. in Epist. ad
Demetriadem* illum prædicat felicem, cui nullus est alius,
quàm solius Christi amor: *D. Ambros. de fuga seculi*, adhorta-
tur Christianos, ut maximè eò respiciant, quò amor divi-
nus iisdem curæ sit: *D. Aug. sup. Psal. 64.* duas describit civita-
tes, Babylonem & Hierusalem, quarum illam amore præ-
sentis seculi, hanc verò amore Dei occupatam fuisse pro-
nunciat *D. Gregor. lib. 16. Moral. & sup. Ezech.* etiam firmiter
statuit, nos eò propinquiores esse Deo, quò magis amorem
exercemus. O jugum sancti amoris, *inquit D. Bernhard in tr.
dilige Deum*, quàm dulciter capis, quàm gloriosè laqueas,
suaviter premis, delectanter oneras, fortiter stringis, pru-
denter erudis. Unguentum suave & optimum est amor
summi boni, quo pestes mentis sanantur & cordis oculi
illuminantur, ait *Basil. in Hexameron*. Nec; hoc sufficit; ul-
terius enim procedimus, à creaturis videlicet ad Creato-
rem, à finis ad Infinitum, Deum Ter Opt. Max. ens illud
primum, independens, simplicissimum, perfectissimum, in
quo & per quod omnia, cui gloriosum Amoris nomen,
quamvis non eo modo ut rebus creatis, tum à profanis,
tum etiam à sacris Scriptoribus rectissimè tribuitur, quam
ob causam Plato dicit, ex amore Deum totum hoc mundi
systema creasse & constituisse, in quod hominem ad sui
imaginem conditum, tanquam Dominum reliquarum
creaturarum posuit, quod signum amoris ineffabilis erga
genus humanum nullus est qui non statuatur. Quid quæse
divinam majestatem commovit, ut sanctos angelos custo-
des nobis adderet, quam ardentissimus amor erga nos ho-
mines:

mines? ô altissima charitas, ô inexplicabilis amor, quo
 DEI filius ab æterno genitus in tempore carnem huma-
 nam assumit, ut nos deperditos proprio sanguine liberet,
 sibiq; cohæredes faciat! Sufficeret profectè sola genera-
 lis providentia totius universi, quæ sanè nõ aliunde, quàm
 ex amore creatoris erga creaturam profluit. Manifestum
 est igitur, tam latè patere vocabulum Amoris, quàm latè *Amor qui
 sit genera-
 tim.*
 appetibile Bonum extendi potest, unde secundum Plato-
 nem in *conviv.* amor definitur, quod sit appetitio, quâ bo-
 num sibi adesse semper aliquis desiderat, ita ut juxta Plo-
 tinum *En. 3. lib. 5. c. 4.* sit actus animi bonum desiderantis,
 quo sensu desiderium pulchritudinis Ficino dicitur: quæ
 descriptiones omnes *περίως* & principaliter de Amore,
 quatenus homini naturaliter accidit intelliguntur. Quod
 enim amorem illum immensum attinet, quod Deus Opt.
 Max. nos miseros, & nostri causa res omnes prosequitur,
 quo item nos ipsi non ex propriis viribus, sed ope Spiritus
 sancti in nobis ex gratia operantis Deum toto pectore co-
 limus ac veneramur, illius tractationem ad forum Theo-
 logicum ablegamus: nihil enim præterquam Philosophi-
 cam ac Medicam dissertationem promittimus. Amor
 autem qui homini accidit, rectissimè *Valeriola lib. 2. obser.*
7. dicitur boni pulchriq; desiderium, propterea quod Bo-
 num ex Philosophi sententia sit illud, quod omnia appe-
 tunt: ut enim imperfectum ad perfectum, potentia ad a-
 ctum naturaliter inclinatur, ita etiam appetitus ingenitâ
 quadam facultate ad bonum fertur: ad bonum videlicet *Bonum sub
 ratione pul-
 chri appeti-
 tur in amo-
 re.*
 non simpliciter tale, sed quatenus pulchrum, nimirum
 per præcedentem cognitionem tale dijudicatum, quia
 necessarium est, ut primum sub ratione pulchri cogno-
 scamus bonum illud, quod amamus, cum ignoti nulla cu-

B

pido.

Ratio sumitur à nomine derivazione.

Pulchrum unde dicitur Græcis.

Amoris plenior descriptio.

Fabula finem amoris annuens.

vido. Hinc etiam quidam ἔρω^s quæ vox amorem denotat, ἀπὸ τῆς ὁρασεως, à visione deducunt, quia visus sensuum est præstantissimus, ad rerum cognitionem plurimum præ reliquis inserviens, unde amor per oculos influere dicitur, quatenus aspectus amatae rei ardorem in animo amantis generat. Revera enim καλὸν seu pulchrum dicitur vel ἀγατὸ καλεῖν, quod provocet animas ad amandum, vel ἀγατὸ κηλεῖν, quia permulcet intuentes. Hinc Medæa repudiata ab Jasone conqueritur apud Poëtam:

Tunc ego te vidi, tunc cæpi scire quis esses,

Illam fuit mentis prima ruina mea.

Et vidi & perii, &c.

Imò sacrarum literarum monumenta innuunt idem, quâ ratione Propheta *Ieremias cap. 9.* mortem (hoc est, causam mortis, peccata videlicet concupiscentiarum illegitimarum) ascendisse per fenestras, scilicet per fenestras corporis, nimirum aspectu & visione generatam fuisse satis perspicuè asserit. Hinc *Psal. 118. regius Propheta:* averte, Domine, oculos meos, ne videant vanitatem. Nec novum testamentum in eo dissentit à veteri, cum *Matth. 5. dicatur:* qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, in corde suo mæchatus est. Proinde concludimus amorem in homine generaliter loquendo nihil aliud esse, quam boni pulchriq; cogniti, adeoq; jam quodammodo acquisiti, scilicet ratione intentionis & cognitionis, exoptationem, cujus fructus in ipsa consecutione meritò collocatur, quod lepidâ fabellâ Plato innuit, quâ monstratur amantibus nil magis in votis esse, quàm ut amoris finem, amabilis objecti scilicet possessionem consequantur, omnibus aliis posthabitis: cum enim Vulcanus duobus amantibus occurisset, mutuoq; illorum amore

more delectatus jussisset, ut donum aliquod Dei munificentiam dignum peterent, hoc responsum habuit: O Vulcani faber Deorum, oramus te, ut tuis illis instrumentis & camino refingas nos ambos & ex duobus unum facias. Cæterum positam *πικυλῶς* amoris descriptione, consequens est, ut videamus diversitatem ejus: hic audiamus eundem Platonem de differentiis amoris differentem, cujus in Convivio, quod de Amore inscribitur, hæc sunt verba: Neminem profecto latet absque amore Venerem nunquam esse, quare si una esset Venus, unus & amor. Quoniam vero duæ sunt Veneres, geminum quoque amorem esse necessarium est. Geminam autem Deam hanc esse quis neget? nonne una quædam antiquior est & sine matre Venus, cælo nata, quam cælestem Venerem nuncupamus? altera vero junior est Jove & Dione progenita, quam vulgarem communemque vocamus. Necessarium itaque amorem Veneris illius Comitum cælestem vocari, hujus vero vulgarem. Hanc Platonis assertionem ut eò melius intelligamus, animæ nostræ facultates in memoriam revocentur, ex quibus appetitus duplex, rationis videlicet & sensuum promanat, quorum ille merito cælestis dicitur, cum ab anima intellectiva suam ducat originem, quæ tam quoad productionem, quam quoad informationem & operationem stupenda sua simplicitate res alias subunares longè superat, adeoque merito cælo nata dicitur. Hæc est illa Venus cælestis, appetitus videlicet intellectualis, quem amor ab origine sua non dissimilis comitatur, à qua differt Venus vulgaris, cupiditas videlicet ab appetitu sensuum profluens. Audiamus paululum de hac adem differentia doctè differentem Valeriolam, medium elegantissimum, dum inquit: Plato duo constituit

*Diversitas
amoris ex
Platone.*

*Diversitas
appetitus
nostri pro-
ducit di-
versitatem
amoris.*

Amoris præcipua genera: cœlestem alterum, cœlo patre & sine matre natum: juniorem alterum ex Jove patre & Dione matre genitum, ob idq; vulgarem. Cœlo natus divinus amor dicitur & sine matre, quoniam mens illa angelica à materiæ corporeæ consortio est omninò aliena, ac proinde sine matre natus amor ille cœlestis intelligitur: matris namq; nomine Physici omnes materiam intelligunt. Cum itaq; Venus illa cœlestis tota pura mens, purum bonum spectans & illi prorsus jugiterq; inhærens, non tanquam accidens in subjecto, sed tanquam essentia quædam perennis, veluti lux soli adesse dicatur, tota quæ actus purus sit, nihil materiæ possidens, firma, constans, perfecta, prorsusq; seipsa contenta manet: nam amore ingenito ad intelligendam DEI pulchritudinem rapitur. Altera autem Venus è Jove nata ob id est, quod ex ea virtute ipsius animæ, quæ cœlestia movet, elici intelligatur: ea siquidem hanc creavit potentia, quæ inferiora hæc generat. Matrem namq; Platonici illi ideò attribuunt, quia materiæ mundi infusa cum materia commercium habere ad generationis vim creditur. Est enim Venus hæc secunda Jove & Dione nata, vis generandi animæ mundi tributa, unde generationis cupiditas omnis in omnibus generandi potentiam habentibus innascatur. Utraque porrò Venus consimilem sibi comitem habet: amorem: prior illa cœlestis tota in Deum intenta illius summam pulchritudinem admiratur, in eaq; sibi nimium placet ac conquiescit: altera verò ad eandem pulchritudinem in corporibus procreandam, prout materiæ ratio patitur, toto nisu contendit. Illa divinitatis fulgorem in se primò complectitur, deinde exceptum fulgorem hunc in Venerem secundam jam in materia operantem traducit. Ita

Venus cœlestis.

Venus vulgaris.

porrò

porrò Platonice de sententia Platonis Valeriola differit. Ut autem cœlestis illa Venus hominis respectu de facultate mentis ferè divina, nimirum de intellectiva potentia, adeo que de appetitu rationis intelligitur, ita amor, quem hæc Venus producit, nihil aliud est, quam actus animæ intellectivæ bonum in hac vita summum naturaliter desiderantis. Hoc in vera rerum cognitione consistit, cujus ratione Commentator Averroës, æternæ beatitudinis ignarus veram beatitudinem hominis in speculatione constituebat, ita ut hominem indoctum à docto tanquam mortuum à vivo differre firmiter affirmare non erubesceret. Hic amor tanquam divinitatis quædam scintillula cunctis hominibus naturaliter inest, unde Philosophus: πάντες ἀνθρώποι ἔχουσιν εἰδέναι ὁρῶνται φύσιν, quod repetit Tullius, ubi cognitionis & scientiarum amorem à natura nobis hominibus ingeneratum esse pronunciat. Hic est amor ille, qui nostros animos à rebus caducis abstulit, eosdemq; ad conditoris nostri considerationem dirigit: cum enim cœli enarrent gloriam Dei, teste Psalmo, meritò cum Psalmista ulterius exclamamus: ô quàm magnifica sunt opera tua Domine, vir stultus hoc non intelligit, & stupidus hoc non animadvertit. Hinc Ethnici veræ religionis ignari hoc amore commoti per cognitionem creaturæ creatori hymnos composuerunt ejusdemque miram & stupendam potentiam mirati sunt, quod Claudianus confitetur, dum inquit:

*Nam cum dispositi quæsissem fœdera mundi
Subjectosq; mari fines, anniq; meatus
Et lucis noctisque vires, tunc omnia rebar
Consilio firmata DEI, &c.*

Galenus noster etsi veræ pietatis ac discipulorum Galenus ex:

Amor cœlestis quid.

*natura
torem
noscit.*

*ur rerum
gnitioni
acumben-
um.*

Christi hostis fuit acerrimus, eò tamen ex consideratione corporis humani deducitur, ut amore speculationis inflammatus Dei conditoris summam bonitatem, perfectissimam sapientiam & infinitam potentiam in opere deus partium pulchrè demonstret, unde libros de miranda corporis fabrica ceu hymnos quosdam Deo conditori se se composuisse statuit. Elegans est locus Senecæ, ubi rationem reddit, cur speculationi atq; cognitioni rerum tantum temporis tribuar, nimirum ea propter, quod res illæ attollant ac levent animum, qui gravi sarcinâ pressus explicari cupit & reverti ad illa, quorum fuit: nam corpus hoc, inquit, animi pondus est, quo supprimeretur, nisi quodammodo respiraret spectaculo naturæ, & à terrenis ad divina converteretur: hæc libertas ejus est, hæc evagatio &c. Porro sapiens affectatorq; sapientiæ adhæret quidem in suo corpore, sed optima sui parte abest & cogitationes suas ad sublimia intendit, & velut sacramento ligatus id quod vivit stipendium putat, & ita formatus est, ut illi nec amor vitæ nec odium: patiturq; mortalia, quamvis sciat ampliora superesse. Interdices mihi in speculationem rerum naturæ? ego non quæram, quæ sint initia univerforum, quis rerum formator? quis omnia in uno mersa & materiæ inertis convoluta discreverit? non quæram quis sit artifex hujus mundi? qua ratione tanta magnitudo in legem & ordinem venerit, quis sparsa collegerit, confusa distinxerit, nimiâ deformitate latitantibus faciem diviserit? unde lux tanta fundatur? ignis ne sit, an aliquid igne lucidius? ego ista non quæram? ego nesciam unde descenderim? nesciam quo hinc iturus sim, quæ sedes expectet animam solutam legibus humanæ servitutis? ad majora natus sum, quàm ut sim mancipium mei
corpo-

corporis, quod equidem non aliter aspicio, quam vinculum libertati meæ circumdatum. Hoc itaq; oppono fortunæ, in quo resistat, nec per illud ad me ullum vulnus transire permitto, &c. Hæc ita Seneca ex ardentissimo speculationis amore graviter & doctè pronunciat, quò maximè quoq; Plotinus inclinatur, dum inquit: abeamus hinc in patriam dulcem confugientes; sed quænam fugiendi ratio & qua via Circes veneficia devitabimus? hîc autem non opus esse pedibus ad abeundum, subjicit, nec naves ad navigandum vel equi ad vehendum requiruntur, sed visu corporis clauso alterum visum fuscitare debemus, quem habent quidem omnes, eodem vero dextrè paucissimi utuntur, qualis oculus est ipsa ratio contemplatrix, cujus lumen est intellectus. Verùm hic amor ulterius à Philosophiæ cultoribus perpenditur, quorum est considerare, quemadmodum, juxta Poëtam,

— — *magnum per inane coacta*
Semina terrarumq; animaq;, marisq; fuerunt,
Et liquidi simul ignis, ut his exordia primis
Omnia & ipse tener mundi concreverit orbis,
Ac durare solum & discludere Nerea Ponto
Cæperit, & rerum paulatim sumere formas.

Horum, inquam, est enarrare

— — *errantem Lunam solisq; labores,*
Vnde hominum genus & pecudes, unde imber & ignis
Arcturum, pluviâsq; hyadas geminôsq; Triones:
Quid tantùm oceano properent se tingere soles
Hyberni, vel qua tardis mora noctibus obstet,

Supereft igitur amor alterius Veneris ex Jove ac Dione prognatæ, juxta Platonem, quo formam summæ pulchritudini affinem, quantum materiæ ratio patitur, pro

con-

Cælius
Rhodig. li.
24. lect. 27.
tiq. c. 8.

Amor vul-
aris quo-
modo hone-
stus.

Dualis pul-
chritudo sit
origo amo-
ris vulga-
ris.

Dignitas
faciei.

conservanda specie generare concupiscimus. Est autem
& hic honestus atque probandus amor, quàm diu rectè
quis eodem utitur, formam videlicet humanæ speciei
pulchram ita concipiendo, ut in ea & per eam excellen-
tior, pulchrioremq; mentis ac Dei creatoris speciem
admiretur, ejusdemq; complexum non aliter, quam se-
cundum naturæ legem, & honestatis atque pietatis præ-
cepta pro adiutorio vitæ præsentis calamitosæ & vindi-
canda ab interitu mortalitate per speciei propagationem
exoptet atq; postulet. Hujus origo est pulchritudo, non
illa, quæ fucata & adulterina, sed quam Hippocrates no-
ster ex optimo statu, partiumq; symmetria per actionum
perfectionem deducit, ubi simul naturæ singularis soler-
tia & benignitas apparet. Hanc in membris extimis potis-
simùm attendimus, & præ cæteris in facie, ubi anima no-
stra tanquam in domicilio suo locata videtur, cum, teste
Cicerone, imago animi vultus sit, in eoq; totus homo A-
pulejo consistat. Hic sexum separat, animi mores expli-
cat, & eorum quæ in abscondito latent, amplissimum
theatrum constituit, ita ut rectè Quintilianus dicat: do-
minatur autem maximè vultus, hoc supplices, hoc mina-
ces, hoc blandi, hoc tristes, hoc hilares, hoc erecti, hoc
summissi sumus, hoc pendent homines, hunc intuentur,
hunc spectant etiam antequam dicamus, hoc quosdam
amamus, hoc odimus, hoc plura intelligimus, hic est sæ-
pè pro omnibus verbis. Hic patres in filiis visuntur & in-
dividui mortalitas mirè vindicata videtur, unde rectè
Virgilius:

*Excipiunt plausu pavidos gaudèntq; tuentes
Dardanida, veterūq; agnoscunt ora parentum.*

Hic ætates hominum mirâ dexteritate cognoscuntur, ut
rectè

rectè dicat Juvenalis, *facies tua computat annos.* Ut enim

Tempora mutantur & nos mutamur in ipsis,

ita maximè facies decursus annorum, ætatumq; mutationes quasi descriptas tacito quodam suffragio præ reliquis membris nobis exhibet. Imò & apud JCtos lege cautum est, ne si quis in metallum pro criminum deprehensorum qualitate damnatus fuerit, in ejus facie scribatur, cum & in manibus & in suris possit pœna damnationis una inscriptione comprehendi, quò facies, quæ ad similitudinem pulchritudinis est figurata, minimè maculetur. Hanc faciei dignitatem Lucretius etiam innuere videtur, dum inquit:

*Condere ceperunt urbes, arcemq; locare
Præsidium reges ipsi sibi, perfugiumq;
Et pecudes & agros divisere atq; dedere
Pro facie cujusq; & viribus, ingenioq;
Nam facies multùm valuit.*

Hic apparet illa solertia, quâ natura, teste Galeno, postquam ea, quæ magis necessaria sunt, rectè administravit, ad ornatum operis elegans auctarium, venustatem videlicet & pulchritudinem adjunxit, nullamq; partem impolitam & illaboratam reliquit. Hinc olim, Athæneo attestante, pulchriores ministeriis divinis adscribebantur, propterea quod Diis victimas acceptiores statuerent, si à manibus speciosis profiscerentur. Quin & formosiori occurrisset cupiam omen censebatur præstantissimum: at deformi inauspicatissimum, teste *Cælio Rhodigino lib. 24. L. A. cap. 9.* qua ratione Imperator Adrianus ex Mauri cursu extrema sibi imminere concepit. Strabo *lib. 16. & de Æthiopicis lib. 7.* refert, Indos Catheam incolentes pulcherrimos tantùm in reges eligere, ad apum imitationem,

*L. si quis i
metal. C. d
pœn.*

*Lib. 5. de
rer. nat.*

*Lib. 11. de
V. P. 6. 13.*

nem, quæ reges sibi deligunt insigni forma ceteris diffimiles, ut refert. *Tiraquel. l. 2. Conn. num. 44. οἷα γὰρ ἡ μορφή, τοῖα δὲ καὶ ἡ ψυχὴ*, cum natura, teste Galeno 2. de temp. c. 6. membra corporis ita conformet, ut moribus animæ sint convenientia. Hinc Poëta:

Virg. 5. Æn.

Gratior est pulchro veniens de corpore virtus.

ut notatu dignum sit illud *Athanei lib. 13. c. 7.* quod de Archidamo rege dicitur, qui ab Ephoris mulctatus, objurgatusq; fuit, quod mulierem deformem pusilli corporis præformosa elegerit, cum hac ratione Sparitiatis potius regulos quam reges procreare mallet. Sed *nimum ne crede colori*: etenim lis est cum formâ magna pudicitia, quod non per se, sed ex accidenti fieri putamus, dum scilicet pulchrioribus majores peccandi occasiones, quam deformibus sese offerunt ob singularem benevolentiam, quâ ab aliorum animis alliciuntur. Magno enim periculo custoditur, quod multis placet, *ut ait Mimus*, cum contra foemina, quæ malam faciem obtinent, non tam animo peccandi, quam corruptore careant, *juxta Senec. lib. 2. contr. 1.* Quod patienti animo judicabat Olympias, ut meminit *Plutarch. in Præcept. Connub. cap. 24.* Philippi Macedonum regis uxor, cum amore cujusdam puellæ nõ poculis amatoriis, sed venustate & pulchritudine ejus conciliato maritus flagraret, eandemq; productam ante se speciosam & omnibus modis amabilem videret, exclamando: valeant calumnia: tu enim in te ipsa veneficiorum vim habes. Eò verò maximè respiciendum, juxta præceptum Diotimæ, ut post occurrentem sensibus pulchritudinem nos ad venustatem actionibus, officiis atq; scientiis insitam transferamus, atq; inibi amatorium animæ oculum exerceamus: hoc est, ex effectu causam colligamus, & in primis virtutem,

Cæl. Rhodig. ibid. c. 7.

rem, animiꝫ; dona per corporis notas sensui exhibitas appetamus & desideremus : quid enim virtute pulchrius, quid vitio turpius? Illa si quæritur in pulchritudine corporis & simul cum eadem fovetur, cum *Apulejo in Apolog. 2. Magia.* statuimus virginem formosam, etsi fuerit oppidò pauper, tamen abundè dotatam esse: adfert quippe ad novum maritum animi indolem, pulchritudinis gratiam & floris rudimentum. Hæc est pulchritudo de qua dicitur, τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλὸν ἐστὶ, pulchrorum autumnius quoꝫ; pulcher est, propterea quod non solum in primo juventutis flore maximè splendeat, sed ad extremum usꝫ; senium firmiter quoꝫ; perstet. Hæc longè diversa est ab illa fucata pulchritudine Poppææ Domitii Neronis conjugis, quæ a sinas quamplurimas aluit, ut a sinino lacte faciem exornaret, maximeꝫ; discrepat ab adulterino splendore muliercularum de forma plus nimio sollicitarum, dum non solùm faciem cosmeticis medicamentis illinunt, sed crines præter solitum exornant, alienisꝫ; capillis gloriam aucupari conantur, ut rectè dicat Plautus, duas esse res, quæ nunquam satis exornari queant, navem videlicet & fœminam. Hac pulchritudine meritò vir bonus afficitur, ita ut propriam uxorem sibi pulcherrimam imagnetur, eamꝫ; licet interdum omnes externæ veuustatis corporeæ notas non habeat, animi pulchritudinem ac pietatis, honestatis atꝫ; virtutis eminentiam respiciendo tam ardentè complectatur atꝫ; si ipsa foret Helena vel Lucretia. Hujus pulchritudinis appetitus colloquio fovetur, convictu & amica conversatione confirmatur & animorum conjunctione stabile & firmum incrementum obtinet.

Cæterùm quemadmodum id quod pulchrum est An. o. i. v. e.

C

2

appe-

Amoris origo.

appetimus, ita secundum naturam objectum amabile omnes amamus, ubi tamen hoc notandum, quod τὸ νοητὸν, juxta Philosophos, cum intellectu nostro uniatur, ut mirum non sit, amorem in hominibus magnarum esse virium, ita ut non solum rei amatæ desiderium insigne nobis ingeneret, sed simul quoq; non raro mentem falsis imaginationibus perturbet, tunc temporis potissimum, cum in actionibus nostris illam mediocritatem, quam vir prudens determinat, negligimus, & pulchritudinem rei amabilis non ex virtute & honestate, sed aliis externis fallacibus appetitus sensibilis objectis dijudicamus. Talis est perturbatio Plautini illius adolescentis, qui posthabito rationis dictamine illicito amore victus conqueritur:

Jactor, inquit, crucior, agitor, stimulator, versor in amoris rotamifer,

Exanimor, feror, differor, distrahor, diripior, ita nullam mentem

Animi habeo: ubi sum, ibi non sum: ubi non sum, ibi est animus.

Amoris vim & efficaciam.

Quasi dicat, ita se ipsum sibi ablatum esse, ut objecto amato penitus sit mancipatus atq; deditus, adeoq; in proprio corpore mortuus videatur. Hinc aliquis Poëtarum, ut insignem amoris potentiam demonstraret:

Cum jam visus amor fuit in fulgentibus armis,

Nec non accensâ lampade pulchra Venus:

Privatur thyrso Bromius, Mars ense, tridente

Neptunus, fortis fulmine dextra Jovis.

Tantam scilicet esse vim Amoris, nisi recta ratione gubernetur, ut etiam fortissimos expugnet atq; prosternat: unde Poëtæ fingunt, quod Circe venefica introeuntes non solum effascinârit, sed eosdem in fœdissima quoque
bruta,

bruta, porcos nimirum commutârit, propterea quod in-
 sana cupido mentem perturbet, à studio veritatis avo-
 cet, atque in vitium quodvis homines præcipientes agat.
 Quocirca rectè pingitur hic vefanus Amor in forma pueri, *Amoris effi-*
 quod intellectus operatione privetur; *nudus*; quod omni *gies.*
 virtute, quæ vestis est honestissima, careat; *cæcus*, quod sit
 inimicus mediocritatis, quam oculos prudens determi-
 nat; cum *alis sagittisq; ardentibus*, quod insatiabili desiderio
 quemvis ferire contendat. Graphicè mentis hanc pertur-
 bationem, quam vefanus amor producit, Poëta descripsit
 in persona Didonis, dum inquit:

*Vritur infelix Dido, totaq; vagatur
 Vrbe furens, qualis coniectâ cerva sagittâ,
 Quam procul errantem nemora inter Cressia fixit
 Pastor agens telis, liquitq; volatile ferrum
 Nescius. &c.*

Quis ergo mirabitur, quod de Hercule monstrorum *Querc. in*
 dormitore, totiusq; fortitudinis speculo dicitur, quod *diat. polyph.*
 Omphales amore ita succubuerit, ut robur in foemineam
 mollitiem, laborem in luxum, Martemq; in delicias mu-
 liebres appensa lateri colo commutârit? qui confictum &
 fabulosum hoc judicat, ille sacram videat paginam, & in-
 primis devotissimi Davidis, Sapientissimi Salomonis, for-
 tissimi Samsonis, aliorumq; exempla perpendat. Hunc *Amorem*
 amorem vefanum fascinationem quandam statuunt quã *esse fascina-*
 plurimi, ubi eorum qui perditè amant, mens desiderio rei *tionẽ quan-*
 matæ ita est illaqueata, ut in furorem agatur, & insanire *dam.*
 videatur. Memorabilis est historia Lucii Vitellii, viri aliàs
 ingeniosi & prudentis, qui turpis & infamis libertinæ cu-
 iusdam amore irretitus usq; adeò fuit, ut nihil non homi-
 ne indignum patraret, quippe qui inter cætera salivam.

Amor ve-
ra. us cor-
pus etiam
alterat.

illius impudicæ amariæ melle commisceret, eâq; tanquã
balsamo quodam, arterias & guttur crebrò ad aucupan-
dam gratiam ejus inungeret. O cœcitas amoris, quã ho-
mines mente & oculis ita privantur, ut ignominiam & in-
faniã, quam incurrunt, percipere nequeant! Verùm
non animi solum tanta sequitur perturbatio, sed & cor-
pus miris modis afficitur, cum amantis intentio in assidua
rei amabilis cognitione sese verset, ibiq; tota fermè vis
corporis conquiescat, unde concoctionum impedimen-
tum, facultatumq; naturalium imbecillitas subsequitur.
Hoc exprimit Poëta, dum inquit:

*Hinc illa primum Veneris dulcedinis in cor
Stillavit gutta, & successit fervida cura.*

*Namq; si abest quod ames, præstò simulachra tamen sunt
Illius & nomen dulce obversatur ad aures.*

Id quod non solum vigilantibus, sed & dormientibus, ubi
tamen aliàs facultates cognoscentes quiescunt, accidit,
unde illud Poëtæ:

*Tu mihi cura Phaon, te somnia nostra reducunt
Somnia formosâ candidiora die.*

Hæc omnia plusquam quotidiana vesanæ cupidinis ex-
empla fati superq; confirmant: unicum restat, ut aliquid
de præservatione talis amoris vesani annectamus, ubi
maximè eò respicit vir bonus, ut *in initis obstet*, & minus ap-
petitui sensuum quam rationi obtemperet, quia aliàs *fer-
tur equis auriga nec audit currus habenas*:

*Opprime dum nova sunt subiti mala semina morbi
Et tuus incipiens ire resistet equus.*

Occasionem vitet; cum non rarò accidat quod apud Teren-
tium Chereæ, qui cum solus esset cum sola ad facinus il-
lud perpetrandum Jovis picturâ imbrem aureum in gre-
mium

Ovid. I.
Rem.

mium Danaes immittentis & consimilem lusum ludentis incitabatur. Ah quantò satius est, te id dare operam, qui ^{Terent. in} istum amorem ex animo dimoveas tuo, quam id loqui, ^{And.} quo magis libido frustra incendatur tua. *temperantia studeat.* Hujus enim est, teste Platone in Phadone, officium nequaquam prosternere se libidinibus, utpote cum teste *Philosopho lib. 2. Ethicor. cap. 3.* temperans iste dicatur, qui corporis voluptates negligit, eoq; ipso lætatur: & *in primis otium fugiat*: ut enim aliàs otium diaboli pulvinar, omniumq; vitiorum fomes, ita

———— *finem qui quæris amoris,*
Cedit amor rebus, res age tutus eris.
Otia si tollas perière Cupidinis arcus,
Contemptæq; jacent & sine luce faces.
Quam Plantanus rivo gaudet, quam populus unda,
Et quam limosâ canna palustris humo:
Tam venus otia amat.

Lepidum est illud, quod apud *Lucianum in cupidine habetur*, ubi Venus graviter filium Cupidinem increpat, quod jaculis suis Deos omnes affecisset præter Minervam, Musas & Dianam. At respondet filius: parerem, O mater, sed Minerva sua me gravitate abigit: Diana in sylvis feras conficit, quam cursu assequi non valeo: Musæ vero honestissimis occupationibus tempus transigunt, meisque monitis minimè vacant.

SEd quò labor, auditores, & cur vestra benevolentia: Sabutor? ad amorem virtutis regredior, cujus ardore flagrantes hosce tres viros juvenes eruditissimos, sorte, non eruditionis præjudicio tali modo locatos in conspectum vestrum produxi, cum ut eorundem assiduitas & labor,

bor, quo per multos annos in castris Musarum & Apollinis militârunt publicè toti huic confessui commendaretur, tum ut digna virtutis & eruditionis præmia modo legitimo & solenni in eosdem conferrentur. Cum verò, teste Galeno, optimus medicus optimus philosophus, nostraq; Medicina sine Philosophia sit instar campanæ sine pistillo, eò à teneris allaborare voluerunt, ut non solùm linguarum peritia confirmati, sed etiam Philosophicarum disciplinarum cognitione satis instructi Medicinæ sacra rimari tentarent, quod vel maximè cujusque in dicendo facundia, in differendo promptitudo, & in iudicando dexteritas satis superq; confirmat. Hoc est illud medium, quo primum Medicinæ fulcrum, rationem nimirum sibi comparare conati sunt. Huic accessit alterum, quo strenuè allaborarunt, nimirum experientia, quæ minimè nobiscum nascitur, sed vel nostris vel aliorum observationibus oritur. Hæc nostros Candidatos ad varias peregrinationes commovit, eosdemq; doctorum hominum conversationem exoptare coëgit. Loquantur hæc de re Germaniæ nostræ Academiæ celeberrimæ, Wittebergensis, Lipsiensis, Francofurtensis, Altorfina, Basiliensis, Jenensis, Marpurgensis & aliæ, in Galliis Regia Parisiensis, Monspeliensis & c. in Belgio Lugdunensis, in Anglia Cantabriensis, & Oxoniensis, in Polonia Cracoviensis, in Bohemia Pragensis, quæ vel omnes vel saltem plerosq; Candidatos nostros gremio suo foverunt, eosdemq; suos alumnos habuerunt. Et quemadmodum boni artifices non rarò præter institutum ostentandi artificii gratiâ in clathris seu obicibus, in clypeis, in ensium capulis, in phialis & similibus, opus aliquod statuarium vel emblema quoddam superfluum insculpunt, ita maximè quoq;

quoque nostri Candidati eò allaborare voluerunt ut in aliquibus multis parasangis alios superarent, adeoq; singulari excellentia ingeniorum præstantiam testificarentur. De Jungermanno nostro quis nescit, quanto amore Floram ab ineunte ætate profecutus sit, quam etiam tandem arctissimo connubio Phæbus eidem ita jugavit, ut inde nominis celebritatem per totam Germaniam aliasque regiones jam dudum sibi comparaverit. Verbis hîc non opus est, cum rerum testimonia loquantur, quod hortus noster Medicus ipsius industriâ instructus satis superq; confirmat. In te verò, mi Schonwaldere, dubito, cui dono præ reliquis excellentiam tribuam, cum Phœbus abundanter præter vulgarem eruditionem quã plurima tibi concesserit: in primis tamen singularem tuam industriam in re Anatomica miror, non cum plebe, quæ Democritum, ut iræ & melancholiæ sedem inveniret varia animantium corpora dissecantem, insanire putabat, sed cum Hippocrate, cujus edicto sapientissimus judicabatur. Hoc est illud elegans auctarium eruditionis tuæ Medicæ, quod Gallus in Germano miratus est, ubi in Regiâ Parisiensi Scholâ cadaverum humanorum artificiosæ dissectiones à te cum laude & applausu feliciter administrarentur. Tandem verò, mi Bilizere, tibi quoq; gratulor, quod Medicinam nostram non solùm ex omni parte diligenter excolueris, sed insigne quoq; nostræq; fragilitati maximè conveniens ornamentum addere volueris, chemiam intelligo, cujus amore eò pervenisti, ut naturæ latebras aperire, noxia ab innoxiiis dextrè secernere, rudes ciniffiones à veris chymiatriis distinguere, adeoque quid distent æra lupinis, internoscere posses.

Cum autem videam omnium oculos in vos jam con-

D

jectos,

*Præponuntur
quæstiones.*

Quaestio 1.
De curatio-
e vesani
moris.

jectos, mei Candidati, vestrum erit aliquid speciminis eruditi, quod moris est, in medium proferre. Quocirca te primum, Solertissime Jungermanne, provoco: tuum erit ut pro singularis ingenii tui acumine breviter & nervosè venerando huic confessui demonstres, an etiam furor amatorius, seu amor vesanus curationem quandam medicam admittat, annexâ determinatione quaestionis illius, cur Lactuca & Ruta, quæ tamen contrariarum qualitatum, fervorem amantium inhibere dicantur.

RESPONSIO
LUDOVICI JUNGERMANNI.

MERITÒ verò ac lubens ad parendum accingor, scilicet abs te (*Vir amplissime, Præceptor & Promotor omnibus observantia modis singulariter honorande, adeò animatus, qui hucusq; pariter rerum ac studiorum meorum aura & anima fuisti. Licet imbecillitate mea tantum non ad angustiorum incitas redigar. Debitum tamen obsequium gratiæ placendi omninò prælatum vobis, sperans me divinâ gratiâ, & prompta hujus amplissimi, augustissimiq; confessus æquanimitate, non secus ac cælestium quorundam siderum aspiratu, sublevatum iri. Hinc nunc rectè ad propositum pergo, & geminatam illam quaestionem aggredior: nimirum an furor amatorius curari & quomodo queat. Difficillima certè curationis hoc malum esse, tam rationum momenta, quàm exempla evincunt. Præterquam enim quod celatum lateat, adeoq; ejus non intellecti nulla sit curatio, dubiis quoq; subinde symptomatum variationibus imponere potest perspicacioribus, veluti contingit Medicis illis Romanis, quos Galenus non omni reprehensione hæc de causa liberat. Adde quod amentes isti amantes omnem curationem respuant. Et mirabimur adhuc teneri præceptorem amoris, taliter nos inclamantem?*

Heu

Heu mihi non ullis a maior est medicabilis herbis,

Atque alio in loco.

Omnes humanos sanat medicina dolores,

Solus amor morbi non amat artificem.

Sanè nodus hîc mihi nec tîtur, sed tamen non æquè arctus, ut Alexandri Magni aut Herculis gladio indigeat; acie ingenii mediocris dissolvi posse speratur. Nec videtur Nasonis illud proclamatum esse de affectus ejusdem exordis, verùm de difficultate solutionis confirmati, & ut ita loquar, habitualis; aliàs alibi curationis frustra meminisset, imò illius de remed. amor. scripta dicam vanitatis meritò sustinerent. Et nullus est, qui inficias i verit, affectum hunc in censu sex rerum non naturalium à Medicis locari, atque sub illis pathematibus, quæ corpus animæ domicilium alterare & infestare solent, gravissimum esse, ut exinde ei soli omnia, quæ cæteris singulatim, plenariè inesse cum Comico fateri cogamur. Pro ut autem Platone in Tymeo & Carneade nobis suggerente, corpus agrum sine animo aut animus sine corpore curari nequit, ita coniunctis vicibus motu contrario simul ac alii morbi humorales, pro naturâ humorum, in quibus figitur, curatione Medica tolli posse tam experientia, quam ipse sensus indicat, quo hinc & inde distracto tandem malum discutitur, ubi depravata illius imaginationis vis extinguitur, & gratior rerum objectarum species inducitur. Quin nec Theophrastus à curatione excluderet, qui nec fatales seu Astrales, nec específicos, nec congenitos, neq; ex aliis natos morbos curationibus liberat, quod in tota rerum naturâ semper bona malis non tantùm opposita, sed etiam valentiora reperiantur. Solutionem autem ejus duplicem potissimum eminere constat. Natura alteram, alteram artis. Illa fit contrariis phantasmatis & intentionibus repositis, ac sollicitis cogitationibus aliò translatis in gyrum rationis cogitur. Hæc artis eget, atq; pro natura sedis affectæ, quam & anxio timore præternaturali prodit, ibidem ab Hippoc.

lib. de Sacr. morb. collocato, & indole humorum adustorum in
Melancholiam & Maniam Lymphaticam transit, (quod etiam
ab Arist. initio lib. 7. Et hic notatum reperitur) parem quoque eis,
& Avicenna teste lib. 3. fen. 1. tom. 5. c. 9. curationem desiderat.
Principium capit à blanda primarum corporis regionum evacua-
tione, inde ad venæ sectionem pro abundantia sanguinis ferventis
procedit, hinc humores peccantes convenienti aliquo decocto ad
eductionem purgationis præparat, minimè tamen præcipitem &
violentam vult purgationem, cum repentina virtuti dissolvende
periculum creet, malumque magis rebelle reddat. Quare quod uni-
ca purgationi non cedit, iteratis vicibus superatur, & tractu
temporis medicamentis paulo fortioribus. Humor à cerebro aver-
tendus ligaturis, frictionibus, cucurbitulis, balanis & clysteribus.
Sicuti etiam confectioibus roborantibus ei prospiciendum, idque
soporiferis demulciendum: Vti & balneis dulcibus & usu lactis
tempore congruo, & aliis rebus quæ ex commodo ægri esse queunt.
Maximè victus ratio non post habenda, cujus usus longè secus, ac
aliorum præsidiorum nullo non tempore necessarius est, ut probe
Galenus dixerit: sine aliis præsiidiis nos quidem vivere, sed sine ali-
mentis neque vivere, neque secunda, neque adversa valetudine frui
posse. Verum ut sine Cerere & Bacco friget Venus (ceui ille loqui-
tur) Pythagorica dieta aut trita illa captivorum solemnitas hic erit,
nempe etiam regia Cyri auctoritate nobilitata. Victus tamen ipse
sit malo contrarius, humectans & refrigerans, ubi lactuca maxi-
mè immiscenda, quæ alterius questionis propositæ memoriam mi-
hi subjicit. Scilicet quomodo lactuca & ruta cum contrariarum
qualitatum sint, in amatorio furore æquè valeant. Sed res plana
est, ipsisque Philosophis non absolum, diversas quandoque causas
parem effectum producere posse. Lactuca quidem furibundum hu-
morem visum Narcotica & frigida sistendo cogit & cohibet, &
conciliato somno cerebrum juvat. Ruta verò calore suo eundem
exiccat

exiccat & absorbit, unde etiam nomen graecum *πίψρον* Plutarch. 3. sympos. ex veterum medicorum sententia ei non absq; re imponendum duxit, atq; idcirco pregnantibus inimicam retulit, quod potius de concipientibus, quam utero gerentibus accipiendum est. Sunt tamen qui fascinationibus & illaqueationibus in hoc affectu frequentibus cohibendis rutam commodam praedicent, quod cum occulta rationi imputandum, hic ulterius attingere nolui, maxime dum temporis angustia colophonem mei sermonis desiderat, qui eo magis imponendus, quod cetera curationis pars pro subjecti & indicationum varietate variet, & potius prudentis medici industria committenda. Quare ne prolixiore dissertatione auscultantium benevolentia abuti videar, aut alius post me dicturis tempus dicendi praeripiam, sufficiant haec mea *παχυλῶς* prolata, usq; dum animus meus potioribus proferendis sese ostendat.

Video singulari quodam applausu totum auditorium dicta resolutione quaestionis propositae conquiescere: tuum igitur erit, ingeniosissime Schonwaldere, ut eandem benevolentiam tibi quoque comparare studeas, & pro recondita tua eruditione, quid philtrea vel amatoria pocula possint, in praesentia nobis aperias.

Quaestio II
De poculis
amatoris.

RESPONSIO
M. MELCHIORIS SCHONWAL-
DERI, Sil. P. L.

ARduam & gravem mihi provinciam, Promotor Excellen-
tissime, demandas. Ista enim de Philtris *συζήτησις* maturum
exigit ingenium; tersum & solidum requirit iudicium. Ego meo
me pede metiens utroq; destitutus in primo statim limine trepido.
Obsecundare tamen tibi jubet religiosa, qua te colo, observantia:
efflagitat amplissimus iste Confessus, qui benevolas aures mihi pro

ingenioli modulo de propositâ questione balbutienti, spondet. Ag-
ergò jaciamus aleam; faciam periculum

Quid valeant humeri, quid ferre recusent.

Galenus sacra nostra medicinae antistes 2. Meth. 2. consulit mate-
riam aliquã pertractaturis, ut præ ceteris definiât, quid sit de que
verba instituenda: Hujus filium hîc ego quoq; sequar, & de Philtris

Definitio. disserturus, dico, quod hæc sint *MEDIA* ex variis rebus concin-
nata à Lamiis impiis hominibus in usum vocata, ad animos discor-

Definitio-
explicatio. des copulandos. Quia verò descriptio ista non nihil intricata, lubet
paullo accuratius obscuriora in eâ enucleare. Ex variis rebus dixi-

Causa ma-
terialis Philtrorū. mus Philtra concinnari, quò loco opera precium duco, ut paulo di-
ligentius ea quæ amatoria ista pocula constituunt, excutiantur.

Occurrunt hîc primò imagines cereæ, de quibus in Pharmaceutr. a

1. Theocritus & Virgilius sic:

Limus ut hîc durefcit, & hæc ut cera liquefcit

Uno & eodem igni, sic nostro Daphnis amore:

Quò alludit quoq; Dipsas illa Ovidiana:

Devovet absentes, si malacra que cerea fingit

Et miserum tenues in jecur urget acus.

2. Sunt qui hostias sumunt, literas sanguineas inscribunt & ad im-
pium hoc opus abutuntur, quòd fusius Gregorius Tholosanus enar-
rat ex gl. in Caput accusatus, §. sanè de hæreticis; & Paul-

3. lus Grilland. tract. de Sortileg. Quæst. 3. Num. 13. Sunt & qui
annulos in hunc usum adhibent. Elegans est historia, quam Quer-
cet. in Diæt. polyt. de Carolo magno refert. Imperator hîc sapien-
tissimus amore lascivæ cujusdam puellæ illaqueatus detinebatur,
quò miserè pellicebatur vi magicâ, annulo (quem mulier ista sem-
per secum habebat) impressa. Contigit ut ista decumberet gravi-
ter, adeò ut de vita periclitaretur. Animam agens, sumsit annu-
lum oriq; inseruit, quò post mortem quoq; Cesar ejusdem amore

non minus ac antea, dum in vivis esset, dementaretur. Res successit: moritur illa; Carolus Magnus non destitit deperire defunctæ cadaver; in proprium conclave reponit, & tantum absuit ut insignem istum fatorem Memphitico majorem ex putrescente hoc corpore averfatus fuerit, ut eundem fragrantissimis rosarum aut violarum floribus prætulit. Consilarii suspicantes aliquid subesse magici, invenerunt in ore demortuæ puellæ annulum illum, quo exento illicò remisit fervor & amentia Imperatoris, extemplo eandem tolli jussit & maximoperè fatorem illum atq; amorem vesanum est detestatus. Sunt qui adhibent sagittas cruentas è corpore educatas, quas (modò terram non attigerint) substernunt, referente Plinio lib. 8. c. 4. Sunt qui Lynce seu rotulâ & parvo instrumento cui motacilla alligantur, utuntur, cujus agitatione amasos suos demulcent veneficæ. Hinc Theocritus in Pharmaceut. Idyll. 2.

ἰὺ γ' ἔλαχε τὸ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τῶν ἀνδρῶν.

Quò alludit Virgil. Eclog. 8. dum in singulis veneficiis repetit: Ducite ab urbe domum mea carmina ducite Daphnin.

Sunt qui Characterum; sunt qui cantionum; sunt qui sigilli Veneris hora & die ejusdem exsculpti, quando in Piscibus, Tauro aut Librà exaltationem suam sortita; sunt qui Hippomanes; sunt qui sanguinis humani; sunt qui secundinarum baptizarum; sunt qui officulorum ranarum à formicis depastarum; sunt deniq; qui Lauri combusti vires magicas hac in parte maximoperè præter cætera commendant, & voti sui se iisdem facili negotio participes fieri asseverant. Facile jam cui vis patere arbitror, in quibus rebus fabrica philtorum consistat; perlustremus jam, si lubet, illos à quibus eadem in usum vocata & administrata fuere. Lamia sunt quibus Philtorum usum acceptum referunt auctores fide digni, de quibus amplissimus dicendi campus sese offerret nisi eleganter ista omnia, ut & quos dementârint delineasset Philostratus in vita

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

Causa efficiens Philtorum.

Apol.

Causa Fi-
nalis.

An Philtra
sint natu-
ralia an
Magica.

Apollonii, *cujus vestigiis insistit Budaus de quodam Menippo.* Horum censui annumerandus Alexander de Alexandro lib. 2. genial. dier. cap. 9. ut & Thomas Erastus disput. de Lamiis l. 6. cap. 6. & de Præstig. Dæmon. l. 3. cap. 16. In castris lamiarum militant quoque meretrices & impura quævis mulieres (nonnunquam & viri) quæ ut amoris vesant stimulos extinguant, omnem movent lapidem, quæ ratione amasium sorilegiis hisce & veneficiis in mutuum amorem nolentem volentem pertrahant.

Nullus dubito, auditores, quin cuiusvis jam constet ex iis, quæ hætenus dicta sunt, quæ natura philtorum existat: dispiciamus jam an talia pocula amatoria naturaliter effici possint, quæ discordes & maximè ab alienatos animos amicâ pace gratosq; fœdere coire faciant. Hic si rude vulgus consulas, plenis buccis ass. verabit, extra dubitationis aleam positum esse, quod philtra naturaliter concinnari queant. Nec mirum. Exemplis enim, non rationibus ducitur: illorum non parva copia suppetit; hujus vix scintilla animos ipsorum excacatos irradiat. Ex vetustioribus historiis in theatrum hoc producunt Caligulam Imperatorem cui à Casoniâ uxore Philtrum propinatum Suetonius in Caligulâ refert. Producunt Lucretium Poëtam, qui non minus ac Caligula à propria conjugè Lucilla per poculum amatorium effascinatus legitur. Producunt Cornelium Gallum Aegypti Præfectum, qui obeandem causam vitam cum morte commutare coactus. Producunt D. Cyprianum, qui ipse fatetur, se aliquando cuidam mulieri, cuius amore torquebatur philtrum exhibuisse. Recentiora verò non opus est attingere. Quotus enim quisq; est, qui non viderit utriusq; sexus homines sæpè ejusmodi artibus in alterius amorem pertractos præcipitesq; datos? Verùm si rem accuratioris iudicii lance examinamus, prorsus à vulgi opinione abire nos argumentorum & rationum pondera cogunt. Deprehendimus enim talem amoris conciliationem prorsus à natura abhorrere, & superstitosam, magicamq; indignam

gnam viro bono, nedum medico Christiano, eandem esse proclaman-
dam. Licet verò multi non inferioris notæ medicireperian-
tur, qui Philtrorum usum approbant eademq; naturalia pronun-
ciant; Cum his tamen neutiquam facere possim, & vos omnes,
Auditores lectissimi, in meam sententiam ituros confido, si bene-
volè me opinionem meam argumentorum momentis firmantem,
aliorum verò, rationum fulminibus destruentem audiveritis. Ec-
quis enim vestrum est, qui affirmabit, illud opus, quod auctorem, ^{Confirmatio partis}
fautorem & administratorem habet solum Diabolum & ejusdem ^{negantis.}
organa (lamias puta, sagas, aliosq; hujus farinae homines) esse na- ^{Ratio 1.}
turale & homine Christiano dignum? Jam verò quosnam Patro-
nos, affectas & fautores nacta sint pocula ista Venerea, ex superio-
ribus nemini non liquet. Amaniis variorum auctorum floscu-
lis exornari ista omnia possent; Veniam tamen mihi dabit is si levi
saltu ea omnia trans-olem, & summa rerum capita digito solum-
modo attingam. Nec enim ego vobis molestus nimia prolixitate
esse cupio, nec animus mihi est, alteri meo Domino competitori
locum & tempus perorando dicatum præripere. Vobis ergò istud ^{Ratio 2.}
quoque se vero judicii examine pensitandum relinquo, an ea res,
quarum nulla existunt causæ naturales, in naturalium classem sint
referendæ? At verò, neminem adesse autumo, qui causas philtro-
rum naturales sufficienter dari posse gloriabitur, quamvis aut Ar-
chimedem solertia, aut Hermetis subtilitate, aut Coi nostri senis di-
ligentia in inquirendo, aut Philosophi Stagiritæ judicii dexteri-
tate in judicando sit dotatus. Vberiore ista exigunt, ut videtis,
explanationem: sed quia ea quæ posthac dicturus sum, non parum
lucis his omnibus allatura sunt, ideò istud paulo altius mente ve-
stra recolendum appono; Nimirum an ea curatio quæ absq; chara ^{Ratio 3.}
cteribus, aut aliis superstitiosis imaginibus, cantionibusve magicis
administrari nequit naturalis sit censenda? De Philtrisenim,
quod ista omnia, aut pleraq; saltem exigant, quis ignorat? Subne-

ratio 4. Eto & illud: *Actiones ab homine (potissimum verò à Medico) susceptæ, quæ non pro Cynosurâ habent Dei Opt. Max. gloriam & proximi salutem, naturales neutiquam censendæ, & proin medico Christiano indignæ. Eane ergò in Dei honorem vergunt, quæ à Sathana, lamiis &c. proficiscuntur? Eane proximi salutem in servare asseret quispiam quæ eundem in corporis & animæ presentissimum discrimen adducunt? Annon hoc est in corporis periculum conjici, dum ex rectè valente ager (Amor enim morbus maximus existit) ex rectè judicante amens, ex sano insanus & maniacus (id quod sæpè usu venit) efficitur? Nunquid illud est in animæ discrimen adduci, dum quis æstro aut stimulo venereo percitus eò adigitur, ut Diaboli aut veneficarum aliorumq; ejusdem satellitum opem imploret? dum templum S.S. Triados fæda libidine conspurcat & contaminat? Quin natura amoris repugnat vesanus iste furor, qui per Philtra concitatur, adeò ut nec hoc nomine naturalia eadem pronuntianda. Inter omnes enim constat naturalem amorem esse desiderium rei pulchræ & grata. Pulcritudo autem ista nobis non innotescit nisi aut ex aspectu aut ex relatione. At Philtra pelliciunt aliquem in tantum furorem, ut amore rapiatur illius, quem odio plusquam Vatiniano persequitur, aut etiam quem nunquam vidit, cujus nec forma nec virtus unquam placuit. Repugnant quoq; pocula ista amatoria è diametro medicamentorum natura seu modo agendi. Nullum enim horum agit ratione tertii, sed in illud ipsum solummodo subjectum cui applicatur. Quocirca pocula ista Circeæ & Venereæ vel prorsus esse magica vel ex accidente saltem interdum auctorem voti sui compotem reddere pronuncio. Vultisne ut dicam de Philtris quid mihi videatur, & quomodo vires suas interdum exserant? Pocula ista amatoria admixta plerumq; habent acria aut maligna, cerebro maximoperè infesta; vel (quod sæpius usu venire judico) magicis cantionibus, characteribus &c. intellectus hominis impeditur, judicium pervertitur:*

zur: quo facto homo non potest eligere aut fugere quod salubre aut vitandum, sed ceca fertur cupidine, nec audit currus habenas. Hinc Philtra saepe conciliant amorem inter eos, inter quos antea maximum crescebat dissidium, quippe iudicii dexteritate adhuc pollens a versabatur illum, cuius amore caeco jam rapitur, inde quod intellectui jam depravato eundem valide impresserit. Intellectum hic maxumoperè infestari, documento est illud, quod experientia saepe nobis non absq; dolore ob oculos ponit. Videas enim plerosq; ab hausto philtro in delirium, maniamq; lethalem prater propinantis expectationem incidere. Addam & illud, affectus animi, maxumam obtinere vim in turbando & depravando intellectu. At verò quis amorem nescit basin & sentinam omnium quotquot in humano corpore reperiuntur affectuum? Quid mirum ergo si ratio & intellectus distrahitur, pervertitur, corrumpitur, hominem illud appetere quod antea a versabatur? Hinc rarò amorem ex Philtris concitatum videas stabilem. Quamprimum enim ad sanio rem mentem redeunt aegri, illicò antiquum obtinent, & cane pejus illos oderunt à quibus pocula haec amatoria propinata. Nec nostra solum haec est opinio, philtra esse detestanda, esse superstitiosa, esse magica, esse viro bono praesertim verò medico Christiano nomine gaudente indigna, esse eadem proscribenda, & ad Garamanthas & Indos ejicienda; sed & clarissimorum Iureconsultorum decreta à meis stant partibus. Consulatur l. si quis aliquid, §. qui abortionis, ff. de pœnis. Constantinus quoque Imperator mecum facit idemq; sancitum reperio ab ipso l. 4. C. de maleficis & mathem. sic & l. 9. tit. 18. de malef. & mathem. Auth. Coll. 3. tit. 1. Novell. 15. ff. l. 48. tit. 8. ad legem Cornel. de sicariis & venef. Ex lege Aquilia aliisq; multis idem probari posset, nisi vereretur nauseam me vobis creaturum, si in re adeò manifestà diutius harem. Stat itaque sententia firma & rata, Philtra naturalibus mediis concinnari nequaquam posse:

Confirmatio ejusdem opinionis à Testimoniis Iureconsultorum.

non negantes interim medicamentis convenientibus ad Venerem aliquem posse existimulari, sed ne utriquam id efficere quimus, ut determinetur iste amor ad certum quendam, sed promiscuè ad
confutatio. objectum gratum feretur. Satis superq; mihi videor opinionem meam rationum fulcris stabilivisse; quò tamen veritas magis elucescat elidenda veniunt gravissima quedam fulmina, quibus in nos detonant illi, qui contrarium tuentur. Agite, Auditores, favore vestro mihi assistite, sic absq; Alexandri alicujus macherà
object. 1. nodos hos Gordios me dissecturum confido. Ac primà statim fronte
contrario. illud neminem percellat, quod ingerunt, omninò fieri posse, ut discordes animi jungantur, siquidem per ligaturam amor & concubitus inter conjuges impediri potest. Labefactatur illicò teli hujus vis, si perpendamus detestandum hoc, & à Diabolo ipso inventum opus, quod ligaturâ perficitur aequè minus mediis naturalibus absolvi, quam Philtra. Jam verò nos hìc non querimus, an amor concilari possit per pocula Venerea; sed an naturaliter id
object. 2. fieri queat. Nec est, ut pretendant sympathiam quandam Philtris insitam, cujus beneficio pectora odio invicem ardentia reconciliantur. Quæ enim esset posset sympathia, inter characterem, inter imaginem ceream, inter hostiam, inter secundinam &c. & hominem amoris vesani vinculis illaqueandam? Nunquid sympathia rebus naturalibus est innata? At quis affirmabit consensum aliquem esse innatum characteri, cereæ imagini &c. Dein sympathia semper eodem modo agit: Sic ferrum semper eodem modo à Magnete attrahitur &c. Philtra non item: quin rarò exitus voto respondet, nec unquam stabilis ille amor ope poculorum Venereorum
object. 3. exsuscitatus. Non desunt qui admodum triumphant in eo, dum vident, curâ magneticâ posse transferri quosdam morbos in canem aut porcum, si sanguis agrite testæ ovorum includatur, putrescat, & bestia abliguriendus præbeatur. Hinc enim evinci posse autumant, si philtrum ex sanguine amantis concinnetur, & amato propinetur,

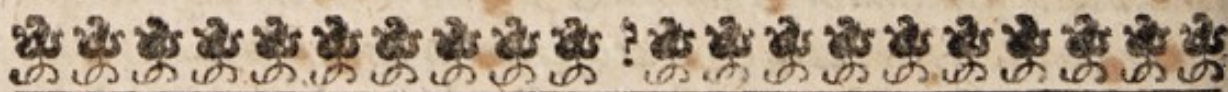
tur, facile vi sympathicâ cruorem illum amorem inter eos conciliaturum. Sed ratio ista non tanti apud me est valoris, ut à conceptâ meâ sententiâ abducatur. Alia enim est ratio morbi corporis, alia affectus animi; illum communicari posse cum aliis largiar, hunc autem minimè. Quia igitur amor inter *παιήματα* animi, corrui facile contraria opinio. Denique optimè ageretur cum illis, quibus domi Iunones iratae aut Xantippa (Proserpina potius) lairantes & mordentes. Si enim sanguinis tanta esset vis, omnes uxores maritos suos ceu philtro aliquo effascinatae amarent. Illud praeterea diluere facile est, quod de astrorum vi sic certa aliqua constellatione Philtra fabricentur, praedicatur. Stat enim penes quemvis liberum de sigillorum istorum virtute iudicium. Dein philtro reliqua prorsus certa constellatione haud componuntur, sed quovis loco & tempore sage & impuri homines eadem à se fabricari posse jaectant. Sed quò ultimam manum tabulae admo-
veamus, duro adhuc nodo, durus cuneus adhibendus. Simia & viperâ, aliâq; bestia inter quas tamen maximum alias gliscit odium beneficio philtorum ex sanguine alterius concinnatorum eò possunt pertrahi, ut amica pace coeant & ceu fœdere juncto, altera alterius conversatione atq; praesentia impensè delectatur. Si hoc in brutis evenit, quidni & inter homines? sed quid respondeam habeo. Amor inter homines ex intellectu proficiscitur. Homo enim amaturus, ratiocinatur secum An & Cur alter amore dignus. Aliter se res habet in brutis, quae caco feruntur amore, non ex ratione, sed ex sensibus externis. Quemadmodum enim homini datus est intellectus, quo dignoscere possit salubria & insalubria; propria & aliena: ita brutis concessi sensus externi acriores, juxta tritum illud:

Nos ovis auditu, nos vincit aranea tactu,
Lynx visu, &c.

Hinc dum propino viperâ sanguinem simiae, quamprimum altera

alteri appropinquabit sese invicem amabunt, quia olfactu percipient alterum de alterius sanguine participare. Quod autem bruta per sensus externos præstant in noxiis aut salutaribus, in gratis aut ingratis dignoscendis, idem homo perfectè ante lapsum beneficio intellectus percipiebat. Tunc enim illicò vires plantarum, fructuum, metallorum &c. agnovit. Sic Adamus primo intuitu agnovit Hevam esse carnem de carne sua, & os de osse suo; quod eheu! nobis jam denegatum, restituetur tamen rursus in beata illa felicitate, qua omnes nostros primo intuitu latissima fronte agnoscemus & excipiemus. Quia ergò homo & non bruta à Deo defecerant, utiq; hæc non immeritò nos quoad sensus externos multis parasangis post se relinquunt. Quo colophonidem ergò imponamus, facile patere arbitror, quamvis bruta quædam possint vi sanguinis alterius propinati conciliari, in homine tamen idem non habere locum, siquidem homo ob defectū intellectus amplius quæ ex PROPRIO sint corpore agnoscere nequit. Jam vela contraho & Philtra naturaliter haud dari inter homines concludo; interim tamen unicuiq; liberum de hac questione iudicium relinquo, & pro benevola ista attentione Magnificis & gravissimis Dominis Auditoribus me eternū obstrictum fateor.

D I X I.

Quæst. III.
De pulsu amatorio.

Tandem restabit, Præstantissime Bilitzere, ut profacundia tua excellenti concionem hanc erudias, an pulsus aliquis amatorius concedendus, de quo multum auctores classici discrepant, licet observationes veterum & recentiorum id ipsum non obscure determinare videantur,

RESPON-

RESPONSIO

CHRISTOPHORI BILITZERI

A BILITZ.

Elegans est fabula, Magnifice Domine Rector, viri Strenui,
 Reverendi, Consultissimi, vosq; Patres conscripti & hospites
 Spectatissimi, Nobilissimi, elegans, inquam est fabula, quam Ari-
 stophanes in convivio Platonis narrat; Homines in prima rerum
 omnium creatione à Deo Opt. Max. totius hujus Vniversitatis
 auctore & fundatore factos fuisse duplices. Quia verò brevi post,
 quatuor brachiis innixi, quatuorq; pedibus suffulti, celerrimi &
 robustissimi erant, Deosq; omnes irritaverant, propter elatam a-
 nimi superbiam in medio fissi sunt, adeò ut ex uno homine jam duo,
 hoc est, mas & fœmina evaserint. Quandoquidem itaque dicto
 modo diviserant, & ex altera tantum parte homo vivebat, fa-
 ctum, ut ad hodiernum usque diem ad suam perfectionem tendat,
 pristinaq; integritati restitui ex animo sataget. Jucundissima ista
 fabulâ nihil aliud ob oculos nobis ponere voluit veneranda anti-
 quitas, nisi admirandam illam sympathiam stupendumq; amo-
 rem, quo mas femellam & contra femella marem complectitur.
 Quanta enim hujus sit vis, testantur fortissimi, Samson, Hercu-
 les, testantur sapientissimi, David, Salomon, testantur alii in fini-
 ti, qui nimio amoris æstro conciti violentas manus sibi metipsis
 injecerunt. Possem adducere Tragicos Sapphonis, Phyllidis, Hæ-
 monidis, Phædra, Timagoræ, Zidica, Iphidis, Calluces
 aliorumq; plurimorum exitus, nisi recentiora suppeterent. V-
 num subjungo. Neminem ex vobis esse arbitror quem præter-
 eat, non ita pridem Galeatium Mantuæ Ducem ex jussu ama-
 siæ quam deperibat, precipitem cum equo calcaribus admotis in
 flumen ruisse, ibidemque miserè suffocatum. Alia plura quæ
 nostrum hoc seculum ob oculos posuit exempla facile esset ad-
 ducere

Mantua
 dux volens
 ex amore
 mortem

subiit.

ducere, sed recentiora sunt odiosa & ab instituto meo aliena. Proposuit enim mihi Clarissimus & Excellentissimus Dn. Promotor hoc dubium enucleandum: Quandoquidem amoris tanta est ferocia, tanta vis, ut Deos hominesq; subigat, nunquid affectus hic ex pulsu deprehendi possit. Non pauci inter medicos etiam doctissimos reperiuntur, qui in ea sunt opinione, neutiquam negandum, Amorem ex pulsu, quem Amatorium nuncupant, agnosci. Neque prorsus rationibus destituuntur. Si enim historiographorum monumenta posteritati relicta paullo diligentius pervolvimus, reperimus certè non paucos inter antiquiores illos medicos, à quibus universa nostra ars Asclepiadea promanat repertos fuisse, qui Pulsum huncce Amatorium experientia sua comprobarunt. Primum quem adducunt est venerandus noster senex Hippocrates, de quo Soranus in vita Perdicæ prolixè enarrat, qua ratione ex Pulsu, affectuum omnium centrum amorem agnoverit. Trita est historia Erasistrati, qui Antiochum ex amore Stratonices (ita enim vocabatur parentis concubina) lethaliter decumbentem prodidit ex Pulsu, de quo fusiùs sacra nostra medicina Coryphæus Galenus lib. de Præcognit. ad Posthumum cap. 6. Cùm enim Stratonici cubiculum ingrederetur, variis modis adolescentis Pulsus mutatus; quod ubi deprehendit sagax ille Erasistratus, veritatem causamq; morbi agnovit, patri indicavit, & centum auri talenta pro munere aut brabeo reportavit. Hujus vestigiis non infelici ausu institit ipse antistes noster Galenus, qui loco jam citato ex Pulsu arteriarumq; motu diverso deprehendit, uxorem Menippi amore Pyladis cujusdam detineri, unde consilio certo adhibito effectum dedit, ut illa ad meliorem mentem rediret. Aderit forsitan quispiam ex vobis, Auditores omnium ordinum lectissimi, gratissimi, qui dicet non exemplis, sed rationibus esse pugnandum, has enim altiùs in auditorum animos descendere, eosdemq; citius in contrariam sententiam pertrahere. Huic ut occurratur,

Affirmatio
Questionis.

Antiochi
amor ex
pulsu digno-
scitur ab E-
rasistrato.

Vxoris Me-
nippi amor
ex pulsu a-
gnosceatur à
Galeno.

unum & alterum argumentum adducam contra eos, qui contra-
rium statuunt, quibus omninò concludi posse videtur, pulsus a-
matorium neutiquam rejiciendum esse aut negandum. Singulos Confirma-
tio affirma-
tiva.
affectus proprium sibi & familiarem habere pulsus nemo inficias
ire audebit. Sic Timor, Ira, Tristitia ceteriq; affectus omnes facili
negotio ex pulsu agnosci possunt. Quocirca cum Amor sit centrum
& basis omnium totius corporis nostri affectuum, ut eleganter do-
cet ex Galeno Vallesius Controvers. Medicar. & Philoso-
phicar. lib. 3. & Quercetan. in Diætet. suo polyhistor. c. 5.
præter Comicos & Poëtas omnes; nihil utiq; obstabit, quò minus
statuendum sit dari quoq; pulsus amatorium, ex quo affectus hic,
tanquam per certum *κέρθηρον* prodatur. Nisi hoc vos movet, au-
ditores, considerate, quæso, mecum causas qui pulsus immutant.
Harum sunt tres; Facultas, Usus, Instrumentum. Quia ergò,
tam Facultas, quam usus (labefactatur enim natura nimio amo-
re, & incalescit corpus ejusdemq; omnes partes) nihil obstabit, ut
puto, quo minus concludamus facili negotio ex Pulsu Amorem de-
prehendi posse, & proin Pulsus Amatorium neutiquam destru-
endum. Quamvis verò ista omnia, quæ hætenus in medium ad- Determi-
natio qua-
stionis.
duximus, speciosè proferantur; tamen apud rectè sentientes nondum
sunt tanti valoris, ut Pulsus istum Amatorium, tantoperè de-
cantatum stabiliant. Adest enim ipse Galenus artis nostræ Cory-
phæus & antesignanus non rejiciendus, qui contra prius allatam
opinionem acriter pugnat. Audite quid lib. de Prænot. c. 6. sub Rejicitur à
Galeno pul-
sus amato-
rius.
fine asserat: Mera sunt nugæ, inquit, quicquid de Pulsu Amatorio
circumfertur. Si hoc antistes noster affirmat, qui nimis fortè scru-
pulosus & subtilis alias in Pulsibus dignoscendis fuit, quid nobis
asserendum, qui eodem longè sumus inferiores. Huic illud quoque
adjungam, neminem hætenus existisse, inter eos quotquot un-
quam fuerunt quamvis summâ diligentia in abstrusiora, quæ in
nostra sacratissimâ medicinâ plurima occurrunt, inquisiverint,

qui Pulsus istum Amatorium descripserit, aut ejusdem notas & signa infallibilia proposuerit. Quæ omnia cum ita sese habeant, neminem ex vobis reperiri arbitror, qui ab ipsorum partibus stabit, qui ultrò disceptant dari certum quendam Pulsus, qui amorem indicet, & proin Amatorium eundem esse nuncupandum. Sed ut totam hanc litem dirimamus ita pronuntiandum esse statuo: Amorem omninò ex Pulsu deprehendi posse, si sit inconstans, varius, celer &c. præsertim si ad aspectum amasia id contingat. Nec est ut quispiam mihi objiciat, talem Pulsus inconstantiam in peste, aliisque morbis malignis quoque conspici. Nam produnt hos affectus Symptomata concomitantia; in amore verò nulla causa velevidens vel interna patet. Nequaquam tamen concedendum judico, ut iste pulsus Amatorius indigitetur, quasi ab aliis sit distinctus & infallibiliter hunc affectum detegat. Habetis quid de proposita questione sentiam; Vos Auditores Magnifici & omnium ordinum lectissimi, judicate, & pro vestra hac in me benevolentia me totum vobis addictissimum habetote.

D I X I.

PETITIO PROMOTORIS AD AMPLISSIMUM
Pro-Cancellarium.

Cal. Rhod.
Lib. 29. c. 14.

Festivè admodum, auditores, ex adagio literæ mutæ dicuntur homines, qui in doctorum confessu, quod parum literis compta, ex sese vocem perficere, hoc est, doctos, graves, viroque dignos sermones proferre nequeunt, ut cum eruditioribus conspiratu consono coeuntes, sint planè velut adjunctæ vocalibus mutæ, quæ per se minimè syllabam constituunt. Tales profectò non sunt nostri Candidati, quorum erudita specimina non solum præcedentibus septimanis in solennibus disputationibus atque examinibus Patres Academici conscripti plurimum admirati sunt, sed & hac ipsa horâ toti Auditorio se fatis vocales,

cales, petitisq; præmiis dignissimos demonstrârunt. Et si
verò non dubitem, quin totum auditorium Medici Col-
legii decretum omninò ratum iudices, adeoq; nihil su-
peresse statuatur, quàm ut præsentibus genere, virtute & eru-
ditione præcellentes viri juvenes Laurea Apollinea sole-
mniter exemplò coronentur & summos in Medicina ho-
nores consequantur: nihilominus tamen, cum executio
illius decreti minimè sit in potestate nostri Collegii, ut-
pote cui non Regales sed collegiales tantùm actus insti-
tuere concessum est; idcirco necessarium omninò judi-
camus, ut præstantissimi Domini Candidati ad genua
procumbant & auctoritatem promovendi à Cæsarea Ma-
jestate & Illustrissimi nostri Principis Celsitudine reve-
renter & debitâ animi subiectione supplices petant. Cum
autem hanc ipsam Cæsaream Majestatem & Illustrissimi
Principis ac Domini, Dn. LUDOVICI, Landgravii Hæs-
sæ &c. fundatoris Academiæ hujus munificentissimi, ac
Dn. nostri Clementissimi celsitudinem, in absentia J Cti
celeberrimi Dn. Gothofredi Antonii, repræsentet Ma-
gnificus Academiæ nostræ Rector, vir Consultissimus,
Petrus Friderus Mindanus, J Ctus Clarissimus, & pro tẽ-
pore Procancellarius dignissimus, ad illius Magn. nomine
Collegii nostri, & præsentium Dnn. Candidatorum me
converso, majorẽ in modũ petens, ut ipsius Magnificenti-
a mihi pro tempore præmiorum & honorum juxta statuta
Collegii nostri Diribitori ritè designato Cæsarea & Prin-
cipali auctoritate potestatem faciat, quò petiti honores in
præsentibus hos Dnn. Candidatos à me conferantur. Quod
si fecerit ipsius Magnificentiâ, nõ solum ipsos Dn. Candi-
datos æterna observantia sibi devinctos, sed & nostrum
Collegium gratissimum experietur.

RESPONSIO

Magnifici Dn. Rectoris, viri Consultissimi,
PETRI FRIDERI MINDANI, Jcti CELE-
BERRIMI, PROFESSORIS PUBL. ET ILLU-
stris. Hassiæ Principis LUDOVICI Confiliarii,
p.t. Procancellarii Spectatissimi.

Inventum Medicina Dei est, medicusq; peritus
 Rectè mortalis dicitur esse Deus:

Hoc medico, hoc commune Deo, quod uterq; misellis
 Auxiliatrices detq; feratq; manus.

Vti ergò magnum & memorabile facinus est: vir clarissime,
 promotor præstantissime, Domine Collega, & amice plurimum
 honorande: uti, inquam, magnum & omni memoria dignissimum
 est: Quod tres præsentis Machaonas, Asclepiadis filios, magni
 Aesculapii nepotes, divini Hippocratis agnatos, familiares, &
 discipulos, in medicum hoc Βεγ. & Θε. τον, non modò nobis, qui
 magnâ adsumus frequentia, omnibus, sed toti Reipublicæ Chri-
 stianæ producis: Ita æquissimum non minus, quam justissimum est:
 quod publicè agnoscis, palamq; præ te fers, non posse medicis hisce
 athleticis, summos, quos petunt honores conferri, sine gratiâ sum-
 mæ rerum omnium potestatis. Cum igitur Serenissimus & invi-
 ctissimus Romanorum Imperator, Rudolphus II. divinitus sibi
 Doctores creandi & renunciandi datam Majestatem, Illustrissimo
 Principi ac Domino, Domino Ludovico Hessorum Cattorumq;
 Duci in almam hanc Academiam contulerit, quæ porrò per inclu-
 tam ejus celsitudinem Clarissimo & Consultissimo viro, Domino
 Gothofredo Antonii J.C. Academia Cancellario, & juridica Fa-
 cultatis celeberrimo, per eundem verò nunc absentem mihi in
 presentiarum demandata est: Quin & præsentis Domini Candi-
 dati, non tantùm in secretioribus medicæ facultatis cum tentami-
 ne tum examine, sed & in publicis disputationibus, tum generali
 omnium

omnium totius Academia ordinum censura eos se talesq; prestiterint, qui unanimi omnium iudicio dignissimi habiti sint, in quos summi in arte Apollineâ honores conferantur: Idcirco pro ea, qua jam fungor autoritate, non modo facultatem T. Excellentie concedo, presentes hosce tres Machaonicæ gentis athletas utriusque Medicinæ Doctores faciendi declarandiq;: sed & omnes quotquot adsumus, ut id, quod medicis cum ipso Deo commune esse, supra diximus, per divinam ejusdem gratiam, quàm felicissimè consequantur, animitus comprecamur, gratulamur.

CANDIDATIS JURAMENTUM IMPONITUR,

JAm tandem quod hætenus in votis habuistis, Candidati doctis. obtinuimus: En! Igitur in conspectum vestrum toties exoptatam & adamatam Medicinam, virginem castissimam produco, quæ vel Helenam sua pulchritudine longè superat: hæc recta fronte, temporibus solis splendore corruscantibus, genis lacteis, rubeiq; oris hiantibus labris, ac niveo pectore ita percellit animos vestros, ut amoris illius, quo hætenus tot laboribus exantlatis eandem prosequi voluistis, fructum ultimum, ipsam scilicet amatæ sponsæ possessionem & consecutionem jure quodã expetatis. Meritò dubitare auditorium verbis amici cujusdam nostri Medicinæ effigiem describentis:

Hæcne DEA? est Medicina. Iovis num filia? Iovæ.

Tempora cur radiant soli amula? mente refulget.

Quid frons recta? fidem signat. Genæ lactea? mores

Ingenuos. Rubei labra oris hiantia? fontem

Eloquii. Niveum pectus? cor prodit apertum.

Quid liber in læva notat? artem. Dextra quid herbas

lactitat & flores? opus experientie. Echidna

Tob. Tand.
ler. Prof. in
Acad. Wit.
tebergens.

Cur fugit? illa fugat morbos, virusq; nefandum.

Ergo mihi salve, Medicina serenior omni

Sidere, par Divis: hac vos super astra reponit.

Sed cur diutius appetitum vestrum detineo? protinus hanc ipsam toties desideratam castissimam spōsam vobis connubio jungam stabili, propriamq; dicabo, si primum jurejurando progenitori hujus Deo Opt. Max. Archiatro summo obstricti fueritis. Tu igitur Minister hujus Academię clarè & perspicuè prælegas illa capita ad quę religiosè juxta normā statutorū presentes Dn. Candidati jurabunt.

JURAMENTUM.

RENUNCIATIO.

QUod igitur auspiciatō fiat, Deoq; in primis gratum, Reipublicæ salutare & proximo utile sit: Ego GREGORIUS HORSTIUS Med. D. & Profess. ordinarius, pro autoritate Cæsarea & Principali mihi concessa ex Decreto totius Academię, & in primis Collegii Medici, tres hosce viros eruditione, virtute & avorum præcellentiā maotos, nimirum

Ludovicum Jungermannum Lipsiensem Misn.

M. Melchiorem Schönwalderum Goldbergensem Siles.

Christophorum Bilitzerum Neostadiensem Siles.

omnes & singulos, sorte, citra eruditionis præjudiciū ita locatos sacre Medicinæ Doctores creo, creatos renūcio, renunciatos proclamo, iisdemq; docendæ exercendæq; Medicinæ potestatem, unā cum privilegiis & immunitatibus publicis, Doctoribus Medicis ubivis terrarum Regali autoritate concessis amplissimam facio, in nomine Sacrosanctæ Trinitatis, Dei Patris, Filii & Spiritus Sancti, Amen.

EXPLI-

EXPLICATIO INSIGNIVM.

CÆterùm solenne est piæ vetustatis institutum, quo prolytæ, qui inaugurantur & in Doctorem ordinem promoventur, ceremoniis certis de quibusdam necessariis admonentur. Hunc morẽ & ego servaturus primùm vos recens creatos Doctores in Cathedram hanc sublimẽ Cathedra. conscendere jubeo: postquã enim insignia Doctoris Medici accepistis, superest ut ipsi doceatis & artem nostram vestrã diligentia illustrare cõtendatis. Hanc superiorem Cathedram nõ cuivis, sed illis tantùm concedi solere no- stis, qui labore & ingenio publico docendi munere fun- guntur: memineritis igitur professionem vestram non o- tiosam esse dignitatem, sed meliùs exornari non posse, quam labore, studio atq; industria.

Porro librum vobis exhibeo, eumq; apertum, ut hoc LIBER. ritu vos commonefaciam, quidnam in hac Cathedra do- cendum & juxta quam normam ac methodum ægris in- posterũ imperandum: non enim ars nostra vana est phan- tasia, quæ ex somniis nostri cerebri pro lubitu pducatur, sed solers est inquisitio naturæ, cũ teste Hippocrate *ιατρὸς τῶν νόσων ἡ φύσις*. Hanc descriptã invenietis in Græcorum, Latinorum & Arabum relictis monumentis: hæc igitur nocturna veritate manu, veritate diurna. Quod dum faci- tis, eò allaborandum, ut in nullius verba Magistri servili quadam ingenii imbecillitate juretis, quã de causa libros eosdẽ vobis claudio, tum ut proprio rationis lumine dili- genter in aliorũ placita inquiratis, tũ etiam, ut illã prom- ptitudinem vobis comparetis, qua libris etiã longè remo- tis ea, quæ vestri officii erunt, alacriter peragere possitis.

Tertio loco pileum vobis impono, qui veteribus li- PILEUS. bertatis quoddam signum statuebatur: Hinc *Calius Rho- dig. lib.*

dig. lib. 20. l. ant. cap. 12. Marci Bruti statuis pileolus addeba-
tur cum pugiunculis duobus restitutæ libertatis argumē-
to ipsius maximè opera & Cassii. Hinc olim ad pileum vo-
cabantur servi manumissi & libertate donati (*vide Livium*
lib. 4. decad. 3.) Nec solius libertatis, sed & honoris symbo-
lum quondam erat pileus, unde pilei umbraculo Hippo-
cratis imagines contegebantur. Vos igitur & libertatis &
honoris jam dudum promeriti symbolum pileum accipi-
te, quo contacta capita vestra citius aliis canescant, *γίνον-
ται τε μᾶλλον πολιαὶ συνεπαζομένων τῶν τευχῶν, ἢ διαπνεομένων, teste*
Philosopho lib. 3. hist. an. cap. 11, quamprimùm igitur canitiem
præproperam & senectutem induite, quò relictis studiis
juvenilibus res ferias, quarum cura senes tangi consuevit,
ANNULUS. & libertate & honore vestro dignas peragatis. Annulis
aureis quarto loco digitos vestros exorno, quo ipso vos
commonefacio, quòd non solum dignitate vestra plebe-
jos longè superetis, siquidem, *Plinio teste lib. 33. cap. 1.* quon-
dam apud Romanos his tantùm qui legati ad exterarum gen-
tes ituri essent, annuli publicè dabantur, quoniam ita ex-
teris honoratissimi videbantur, neq; aliis, uti mos fuit,
quam qui ex ea causa publicè accepissent, vulgoque sic
triumphabant: sed etiam quilibet vestrum hoc ipso tan-
quam symbolo sacræ Medicinæ, Sponsæ suæ nihilo mino-
ri quàm conjugalī fide obstringitur, ut illa vobis, vosq; illi
firmissimo & indissolubili nodo conjuncti maneatis. Est
autem pronubus annulus ex auro, metallo longè purissi-
mo, confectus; eò igitur allaborabitis, ut sincero amore
hanc vobis jam despōsatam Medicinam indefinenter ex-
colatis: figura cōstat circulari, cujus finis apparet nullibi,
quo ipso infinitū amoris illius vinculum innuitur. Vestrū
igitur erit, qui Medicinæ sanctissimo matrimonio estis cō-
juncti,

juncti, ut de existimatione ejus per quam sitis solliciti, nec mentem perturbari patiamini, quo minus de castissima hac conjugē assiduè cogitetis, vosq; in officio contineatis, quod in plerisq; scholis Europæ per cingulum novis Medicinæ Sponsis exhibitum indicari consuevit.

Tandem in medicam civitatem vos cooptatos osculo excipio, osculo, inquam, non impudico, quod JCro suspicionem præbet adulterii & plurimis pœna legis Juliæ plecti debere statuitur, sed honestissimo, quo Sponsa vestra castissima vos advenientes exosculatur, antiquorum ritu, quo olim, D. Aug. teste, advenientes osculo salutabantur. Osculum

Jam nihil superest, quàm ut amoris illius conjugalis fructus eminenter in vobis elucescat, quod cereæ faces ardentes, quæ præferuntur, innuunt: splendeat lux vestra, ut omnes intelligant ab inscitæ tenebris vos esse remotissimos. Sed ut cera tædas accensas temperatissima sua qualitate nutrit & conservat: est enim cera, quod vobis notissimum, in excedentium qualitatuum medio, qua de causa calidis, frigidisve medicamentis optimè miscetur: ita vos etiã animi affectus inhibeatis, & actiones vestras ad ejusmodi mediocritatem reducatis, ut variis ægrotorum ingeniis eadem optimè accommodentur. Non enim parum molestiæ devorandum est Medico, cum non rarò tam animo quàm corpore laborantes ægri sese offerant. Quò autem promptiùs hoc ipsum perficiatis, frequens accedat exercitatio juxta rationis præscriptum suscepta: FACES.

Vidi ego quassatas motâ face crescere flammâs

Et vidi nullo concutiente mori.

Ubi verò ex præscripto rationis, & methodi, quod officii ratio requirit, præstitum à vobis, adeoq; lumen vestrum

in aprico accensum fuerit, invidiæ tela nihil curabitis: ut enim culices & muscæ confertim è tenebris ad flammam tædarum profilientes seipsas interimunt, sic etiam invidiâ tandem sibi ipsi venenum redditur. Veruntamen hoc optimè notabitis tædam incensam lumine suo privari, & eo ipso nutrimento, quo ante conservabatur, depravari solere, tunc temporis, ubi deorsum inclinatur; Ita ingenii lumen non rarò obscuratur, ubi donis à Deo Opt. Max. concessis abutimur. Quod cum de vobis minimè suspicari possim perorandi finem facio, & vobis ex animo bene precor, ut honore jure meritoq; in vos collato diutissimè felicissimeq; vobis frui contingat, in nomine illius, qui trinus & unus cuncta moderatur, cui sit gloria in secula seculorum, Amen.

GRATIARVM ACTIO.

MELCHIORIS SCHONWELDERI SIL.
suo & reliquorum competitorum nomine.

Heu! quantus dolor est, que pectus cura fatigat,
Dum dubius vitæ committit navita ventis
Carbasa; quando parat Titan relevare molesto
Colla iugo, nitidamq; obfuscant nubila tædam
Phæbi; suspectæ fiunt dum marmoris unda;
Dum murmur minitans majora è collibus altis
Auditur longo tractu, petraq; gemiscunt;
Cynthia dum vultum condit; dum sidera cælo
Labuntur, nimis & ventis agitata tumescit
Vnda; ratisq; levis rapitur cælum inter & undas:
Tunc anceps syrtis trepida vada dura carina
Promittit, subitòq; impulsu prora gemiscit.

Horrendo sonitu, ut stygias audire querelas
Jurares: fluctus latere heu! titubante frequentes
Cymba utringq; bibit; fidi jam cura magistris
Desperat; labente manu dimittit habenas
Nauta, dolétq; animam levibus quod credidit auris,
Et quod cogatur sulcans dubio equor accursu
Vita inter mortisq; vias jam fidere ligno;
Planctibus impletur gemituq; volusq; salumq;

Exesis scopulis superatis; anchora leto
Dum portu excipitur; complesti quando Favoni
Blande sinus laxos velorum; júbila surgunt
Et plausus: Confusa canit plebs murmure misto.
Gaudia testatur quivis: Mox fronde virente
Cingitur omne caput: jucundos tibia cantus
Effundit; cuncti votiváq; munera portant.
Hinc Neptuni aras donis cumulare laborant:
Naulum persolvunt, & grates pectore toto
Promunt, debetur queis gratia diamagistris.

Disjecti nimbis variis, crebrisq; procellis
Hactenus, ô socii fuimus, dum Palladis arcem
Pegasidumq; chori placuit juga summa subire.
Ah! quoties syrtis fauces expandit hiantes!
Ah! quoties nobis extrema minata Charybdis!
Ah! quoties, malefida cohors modulamine dulci labores
Strenum voluit cautos abducere vero
Tramite! Quot gemitus, lacrimas, quantosq;
Quanta pericla sumus perpeffi? cura dolorq;
Naufragiúq; metus pectus confecit acerbis
Morsibus: En tandem speratum nunc pede fausto
Hic premimus portum: terio terioq; canoro
Ingeminare decet plectro; nuncio triumpho!

Iò triumphe! Hostes en colla sub acta trophæis
Vsq; ferunt, optata diu nunc pompaq; Athenis
Hæssiæ sunt: fas ergò litare decenter
Munera prostratosq; decet pia fundere vota
His, quorum nutu in littus deducta petitem
Quassaratis. Deus est, qui vela implevit amicâ
Aurâ: RODOLPHO nobis instructa carina est
CÆSARE. Sed Princeps LUDOVICUS summa pericla
Pro nobis subiit, summo dum culmine mali
Hæsit, & I. angusto constrictus corbe, futura
Prælia ventorum prædixit: 2. lumine certo
Dum ve observavit, quæ semita ritè tenenda
Jam sit nauta tibi: 3. longinquum sive notavit
Dum portum, latisq; novis recreavit anhelos
Classis præfectos. Naucleri munus obiit
RECTOR Magnificus, qui cymbam flexit in undis
Errantem. Asclepio sed tu generosa propago
Nata, salutari quæ enarras mystica Phæbi
Conatu, multum tibi se debere fatetur
Nostraratis: vasto pandisti carbasa ponto:
Jam pede prolato tentasti pectore forti
Transversos captare notos: jam ponere malo
Antennas medio tutas: jam lina parabas
In summo religare loco, dum navita flatus
Optabat totos, & suppara vela tremebant.
Ast tu PROMOTOR qui cura es maxuma Phæbi,
Delicia Charitum, turbaq; novensilis; acri
Voce ciere tubæ voluisti cymba magistros
Quos nostra obtinuit, quo promptius usq; labores
Perferrent, gratum & portum accelerare juvarent.
Ast vos ô mystæ venerandi Numinis: almæ

Vosq; sacerdotes Themidos: sata turba Sophorum
Pallade, nostraratis vestra suffulta fideli est
Curâ: Quando sinus non pandit fortior aura
Plenos, juverunt languentes brachia ventos.
Vos vidi adductos remos lentare, vibrareq;
Alternò nixu sulcatas marmoris undas:
Sapiùs increpuit cymba latus, atq; diremta
Canâ Neptuni spuma quas evomit ardens.

Eja agite ô socii, sacras adolemus ad aras,
Excipiant pia vota poli, sacra olea fronde
En vernante comas cingit? Tibi magne JEHOUAH
Qui cymbam nostram duxti, sit gloria summa.
Tu Deus alme mane nobiscum: perge favere,
Sis Helice posthac nostra & cynosura carina,
Donec nos sistes emersos fluctibus hujus
Immundi mundi in portu, quem sancta caterva
Christiadum, aligeriq; chori jam cantibus implet.

Eruçtare lubet gravido de pectore carmen
Indutusq; gravi benefacta referre cothurno
Vestra paro proceres Gissenii; ast entheus ille
Eheu flaccescit vigor, & siccata rigescit
Vena; stupet Genius; Quis enim tot munera fando
Explicet? aut dignas persolvat pectore grates?

Tu Clarii dux magne chori; tu docta caterva.
Castalidum faveas, alieno hoc ære benignè
Eximar; ah gratam cantu perstringite mentem.
Andivère preces Divæ; jam Cynthia arcum
Laxat, dimittit telis gravidamq; pharetram
Et percussa canit pleçtro chelys ista canoro:

APOLLO AD IMPERATOREM.

ORUDOLPHE SATOR nostri FAUTORq; Lycei

(Quod Giffæ Hassiacis, spem præter, floret in oris
 Et vernans crescit;) tuate beat incluta virtus,
 Sidereoq̃, choro es jam pridem intextus, ovanti
 Applausu nostri gregis: en heroica gesta
 Per te EUROPA canit; sed præter cætera cuncta
 Immortalis eris, languentibus usq̃, Camænis
 Pegasidumq̃, choro quod docto exstruxeris ultrò
 Hospitium lautum Giffæ, quæ nostra voluptas
 Deliciaq̃, & fixa sedes; Heliconia colla
 Sordescunt nobis: hæc tempe dulcia cantus
 Sæpiùs excipiunt nostros, dum chorda sonori
 Eboris extollit vastum tua gesta per orbem.
 Dividit hîc nuper noster grex carmine suavi
 HASSIADUM quantum sis raptus amore Dearum,
 Debeat & quantum tibi GISSA, novemq̃, sorores
 Cum Gratiis Charitumq̃, cohors; pernicibus alis
 Ecce senos rapuit nostros celer EURUS, & illis
 Qui Solem cernunt nascentem narrat; at AUSTER
 Oris, quas torrent ferventia brachia Cancrî.
 Defuit haud BOREAS giacialis; namq̃, furorî
 Vrse subjèctis melos hoc recitavit: anhela
 Afflatus sed corda fovens tu blande FAVONI
 Partem portasti ad loca, quæ laxare quadrigas
 Jam lassas Titan suevit, ruit inq̃, cupitas
 Tethyos albentes ulnas: plaga cuncta capeffit
 Inde tuas laudes, CÆSAR, tu perge FAVERE,
 Et qui nuper eras SATOR esto FAUTOR in ævum,
 Sic benè honos nomenq̃, tuum laudesq̃, manebunt.

CLIO AD PRINCIPEM ILLUSTRISSIMUM.

CLIO gesta canens succedit funderè suavi
 Gutturè verba parat, votivâq̃, munera spondet:

O LUDO-

O LUDOVICE heros fortissime, magne Patronæ
Cattorum, tua GISSA VIRET, fructusq; petitos
Protrudit: CHARITES en tres produximus: illa
Viribus HERCULEIS spondet contundere tela
Crudelis lethi SUCCIS, vovet altera quod sit
SOPITURA necis TERRORES; Tertia GNAVUM
Sed referet MEDICUM posthac: has Charon acerbis
Insequitur lacrumis; vacua & deserta carina
Ad Phlegetontis aquas torpescit: paupere vena
Grates ista Trias generoso è sanguine nata
Asclepii dicit tibi PRINCEPS optume, seq;
Æternùm obstrictam devoto corde fatetur.

THALIA AD RECTOREM MAGNIFICUM.

Magnifico nostro Naclero hos nectere gestit
Docta THALIA modos: Tu corde stupente FAVOREM
Numinis ætherei sensisti; GISSA virescit
En magis atq; magis, tibi dum commisit habenas.
Eja agito RIMARE Dei quæ gloria mandat:
Eja agito RIMARE Themis quæ præcipit alma:
Eja agito RIMARE jubet quod sacra Lycei
Nostri majestas, sic te super æthera voce
Garrula nostra chelys feret, & cantaberis ore
Palladia TRIADOS quam pulpita amica capefcunt
Doctorum, cujus jam vincit atq; tempore lauro.

EUTERPE AD COLLEGIUM MEDICUM.

Tertia Castallidum soror has è pectore toto
EUTERPE promit voces: ô sacra propago
Asclepii Coique senis, nunc aureus almam
Phosphorus adduxit lucem, mactantur honore
Quâ summo Charites tres ista munere vestro;

Has jam portus habet, tutò pelagiq; tumentes
Jam rident fluctus: has propter Phæbus Apollo
Aoniq; chorus lepidus maectabit honore
Vos cunctos summo, vernabit gloria vestra, &
Perpetuo nostri fructus carpetis amoris.

MELPOMENE AD PROMOTOREM.

HORSTI, Melpomene tibi jam se sistit, agitq;
Grates, quod sacros injeceris hosce corymbos
Temporibus nostris, quos ille Machæonis ingens
Eduxit lucus, mox fama anademata dia
Illustris; totos en nos tibi mancipat uni.
Post JOVAM tibi cuncta vovet quæpectora nostra
Vel vires poterunt unquam: benè vivere nobis
Quod jam concessum, data quod sint digna brabæa,
Hoc munus PATER ecce tuum est; tu perge favere;
Te storge impellat pia nos redamare paternè;
Perte surgat honos Phæbi, spretamq; tuere
Pallada, sic per te benè SURGET GISSA VIRORE.

CONJUNCTIM JAM RELIQUÆ MUSÆ AD
Dnn. Professores, Hospites & Studiosos.

Nunc junctim fundit grates Polyhymnia Mystis
Numinis altitoni: Consultos tollit ad astra
Astrea, vates ERATO, qua tempora rerum
Observat: lepido TERPSICHORE docta Sophorum
Est præfixa choro, procerum cui juncta corona
Vrbis: CALLIOPE (fidibus qua clara) juventæ
Solvit Apollineæ pia vota: his pectine suavi
Nos qui appellentes ripæ excepere, politam
URANIAM dabimus, qua gratâ mente repostæ
Hæc benefacta piè spondebunt: pectore nunquam
Excidet ista dies nobis, ô Gissa; Camæna
Te nostræ extollet dum Spiritus hos reget artus.
Nunc hæc dulciloquâ solva: ut voce caterva:
Plaudite iocii, nunc plaudite, plaudite cuncti.

F I N I S.